fingo

Fingon ohjelmatuen vuosiraportti 2025



Sisällys

Tiivistelmä 3

Ohjelman vaikuttavuus 6

Tavoite 1: Suomen ja EU:n päättäjät ovat osoittaneet vastuunkantajan roolinsa keskeisissä prosesseissa, joilla tuetaan kansalaisyhteiskunnan kokonaisvaltaista toimintaa kestävän kehityksen edistäjänä 10

Tavoite 2: Suomalaisten kansalaisjärjestöjen kyky toimia yhdessä kehittyvien maiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa nopeasti muuttuvassa maailmassa on vahvistunut 17

Tavoite 3: Kansalaisten sitoutuminen kestävään kehitykseen on lisääntynyt 22

Oppiminen, arviointi, tilivelvollisuus ja läpinäkyvyys 29

Riskit 30

Omistajuus ja lokalisaatio 32

Miten ohjelma on kontribuoinut Suomen laajemman poliittisen agendan edistämiseen 34

Ohjelman hallinto 37

Taloushallinto ja talousarvion toteutuminen 38

KANNEN KUVA: SILLA RISTIMÄKI

Tiivistelmä

FINGON SAAMA ohjelmatuki on vuosina 2022–2025 mahdollistanut pitkäjänteisen työn suomalaisten kansalaisjärjestöjen osaamisen vahvistamiseksi, kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten edistämiseksi sekä kansalaisten kestävään kehitykseen sitoutumisen lisäämiseksi. Nyt päättyneen ohjelmamme päätavoite oli, että kehittyvien maiden kansalaisjärjestöt kykenevät toteuttamaan rooliaan kestävässä kehityksessä. Muutosteoriamme mukaisesti vaikutuksemme globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöihin on usein välillinen. Edistämme tätä erityisesti jäsentemme kautta. Olemme vahvistaneet suomalaista kansalaisyhteiskuntaa, vaikuttaneet toimintaympäristöön ja tukeneet järjestöjen yhteistyötä globaalien kumppaneiden kanssa. Vaikuttavuus näkyi erityisesti osallistumisen rakenteiden ja kansalaisyhteiskunnan osaamisen vahvistumisena. Lähtökohtamme on, että vahvistamalla suomalaista kansalaisyhteiskuntaa samaan aikaan kun edistämme vallan tasaisempaa jakautumista, vahvistamme myös globaalin enemmistön maiden kansalaisyhteiskunnan toimijoita.

VUODEN 2025 KESKEISIMMÄT ONNISTUMISEMME OLIVAT:

1) Edistimme järjestöjen kantoja poliittisissa prosesseissa

Fingon ja jäsenjärjestöjemme vaikuttamistyö edisti kansalaisyhteiskunnan osallistumista keskeisiin poliittisiin prosesseihin aiempaa haastavammassa toimintaympäristössä. Vaikutimme aktiivisesti kehityspoliittisten selontekojen toimeenpanoon, hallituksen puoliväliriihen sekä kehys- ja budjettiriiheen. Syksyn 2025 budjettiriihessä kehitysyhteistyöhön ei kohdistunut uusia merkittäviä nettolisäleikkauksia, ja kansalaisyhteiskunnan rooli säilyi keskustelussa. Kansainvälisesti vaikutimme erityisesti YK:n sosiaalisen kehityksen huippukokoukseen, COP30-ilmastohuippukokoukseen sekä kestävän kehityksen rahoituksen prosesseihin.

2) Kumppanuudet ja yhteistyö globaalin enemmistön toimijoiden kanssa

Tuimme järjestöjen valmiuksia rakentaa uusia kumppanuuksia yritysten kanssa yritysyhteistyöverkoston, Shared Actions -toiminnan sekä Finnpartnership-yhteistyön kautta. Vahvistimme osaamistamme vallansiirrosta, ja Shifting the Power -työryhmä tarjosi alustan yhdenvertaisempaan kumppanuuteen liittyvien oppien jakamiseen. Fingo vahvisti suomalaisten järjestöjen kykyä toimia nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä ja yhteistyössä globaalin enemmistön maiden kumppaneiden kanssa. Verkostot ja työryhmät tukivat kumppanuuksien kehittymistä pitkällä aikavälillä.

3) Kansalaisten tavoittaminen ja osallistuminen

Fingon viestintä ja tapahtumat tavoittivat laajoja yleisöjä. Maailma kylässä -festivaali keräsi 62 000 kävijää ja Mahdollisuuksien torit yli 21 000 kävijää. Viestinnän kokonaistavoittavuus oli yli 40 miljoonaa. Toiminta lisäsi kiinnostusta kestävään kehitykseen ja kansalaisyhteiskunnan rooliin. Maailman Kuvalehti uudistui yhdistymällä Maailma.netin kanssa, mikä vahvisti ajankohtaisjournalismia sen sisällöissä ja digitaalista tavoittavuutta. Lukijatutkimuksen mukaan suuri osa lukijoista koki lehden lisänneen ymmärrystä globaalien ilmiöiden syy-seuraussuhteista ja innostaneen vaikuttamaan.

Ohjelman toimintaympäristö oli ohjelmakaudella haastava. Keskeisiä ulkoisia tekijöitä olivat kehitysyhteistyörahoituksen leikkaukset, kansalaisyhteiskunnan tilan kaventuminen sekä globaalit kriisit, jotka vaikuttivat ohjelman tavoitteiden saavutta-

miseen. Tästä huolimatta ohjelma säilytti keskeiset toimintarakenteensa.

Ohjelma edisti tavoitteitaan pääosin suunnitellusti, vaikka toimintaympäristö vaikutti tulosten laajuuteen. Vaikuttavuus näkyi erityisesti osaamisen ja osallistumismahdollisuuksien vahvistumisena ja toimintaympäristöön liittyvinä torjuntavoittoina, mikä tukee globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen toimijuutta pitkällä aikavälillä.

FINGON RAHOITUSPOHJA VUONNA 2025

Ohjelmarahoitus on Fingon toiminnan kannalta keskeinen ja muodostaa pitkäjänteisen, tuloksellisen työn perustan. Sen avulla kokoamme järjestöjä, vahvistamme näiden osaamista, ja viestimme ja vaikutamme ohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Omarahoitusta kertyi vuonna 2025 yhteensä 491 128 euroa, joka vastaa lähes 13 prosenttia ohjelmakustannuksista.

Ohjelmatukea täydensi Fingon saama hankerahoitus. Vuonna 2025 käynnissä oli 11 eurooppalaisen kattojärjestön Connect for Global Change -yhteishanke. EU DEAR -rahoitteinen hanke kestää 3,5 vuotta ja vahvistaa järjestöjen toimintaedellytyksiä ja oppimista globaalin kansalaiskasvatuksen ja viestinnän saralla. Hankkeessa kanavoidaan EU-tukea pienille ja keskisuurille järjestöille. Toteutimme myös Sitralta rahoitusta saaneen Digivallan tasaajat – kansalaisjärjestöt algoritmien aikakaudella -hankkeen, jonka keskeisenä tavoitteena oli kasvattaa kansalaisyhteiskunnan ymmärrystä digitaalisesta vallasta, demokratiasta ja niiden välisestä suhteesta.

Teimme kuluneen vuoden aikana toimenpiteitä Fingon rahoituspohjan laajentamiseksi. Systematisoimme hankerahoituksen hakemista sekä valmistelimme liiketoiminnan käynnistämistä.

Kuva 1

TAVOITE 1

Suomen ja EU:n päättäjät ovat osoittaneet vastuunkantajan roolinsa keskeisissä prosesseissa, joilla tuetaan kansalaisyhteiskunnan kokonaisvaltaista toimintaa kestävän kehityksen edistäjänä

Järjestöjen kantoja edistettiin menestyksekkäästi esimerkiksi liittyen budjettiriiheen ja YK:n sosiaalisen kehityksen huippukokoukseen.

55 lausuntoa ja kannanottoa

22 kuulemista

98 päättäjä-tapaamista

TAVOITE 2

Suomalaisten kansalaisjärjestöjen kyky toimia yhdessä kehittyvien maiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa nopeasti muuttuvassa maailmassa on vahvistunut

70 % raportoi kehittäneensä uusia toimintatapoja työnsä toteutukseen

Opitun hyödynnettävyys **4,5/5**

151 verkostotapaamista, joissa noin **3 200** osallistujaa

TAVOITE 3

Kansalaisten sitoutuminen kestävään kehitykseen on lisääntynyt

Kokonaisjulkisuuden tavoittavuus oli **41 miljoonaa** median kuluttajaa

63 % Maailma Kylässä -festivaalin kävijäkyselyyn vastanneista koki tapahtuman vaikuttaneen heidän toimintaansa

83 % Maailman Kuvalehden lukijoista kertoi lehden antavan innostusta vaikuttaa paremman maailman puolesta

Ohjelman vaikuttavuus

KANSALAISYHTEISKUNNAN VAHVISTAMINEN

Fingo vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa. Päättyneen ohjelmamme päätavoite on, että kehittyvien maiden kansalaisjärjestöt kykenevät toteuttamaan rooliaan kestävässä kehityksessä. Vaikutuksemme globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöihin on usein välillinen. **Edistämme päätavoitetta erityisesti jäsentemme kautta.** Lähtökohtamme on, että vahvistamalla suomalaista kansalaisyhteiskuntaa ja muutosliikettä eriarvoisuuden vähentämisen puolesta, samalla kun edistämme vallan tasaisempaa jakautumista, vahvistamme myös globaalin enemmistön maiden kansalaisyhteiskunnan toimijoita.

Enemmistö ohjelmaevaluaatiomme tapaustutkimuksen vastaajista kokee, että Fingon rooli on ollut tärkeä järjestön mahdollisuuksissa tukea globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen tavoitteita ja toimintaa kestävässä kehityksessä. Jäsenkyselyyn vastanneista 40 prosenttia vuonna 2023 ja 44 prosenttia vuonna 2025 olivat täysin tai jokseenkin samaa meiltä, että Fingo on vahvistanut järjestön mahdollisuuksia ja kapasiteettia vahvistaa globaalin enemmistön maiden kykyä vaikuttaa kestävään kehitykseen Agenda 2030:n mukaisesti. Ei samaa eikä eri mieltä (30 %) ja en osaa sanoa -vastausten (11 %) määrä oli merkittävä. Nämä luvut kertovat, että jäsenten on potentiaalisesti vaikea nähdä muutospolkua päivittäisestä työstämme vaikuttavuustavoitteeseemme. Myös ohjelmaevaluaatio totesi, että muutosteoriamme on koettu vaikeaksi ja päätavoite kaukaiseksi.

Vuosien 2022–2025 tulokset osoittavat, että vaikuttamistyömme on edistänyt vaikuttavuustavoitetta monesti epäsuorasti mutta rakenteellisesti siten, että se on vahvistanut päätöksenteon reunaehtoja, joissa globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöt toimivat. Fingon työn vaikuttavuus näkyy siinä, että Suomen ja EU:n päättäjät ovat Fingon koordinoiman vaikuttamisen myötä ottaneet kansalaisyhteiskunnan näkemyksiä huomioon keskeisissä politiikkaprosesseissa.

Konkreettisesti tämä näkyy esimerkiksi OECD DAC -vertaisarvioinnissa vuonna 2024, jossa Fingo osallistui ensimmäistä kertaa arviointiin kansalaisyhteiskunnan edustajana. Tämä vahvisti kansalaisyhteiskunnan roolia kehityspolitiikan arvioinnissa ja loi uudenlaisen osallistumiskanavan järjestöille. Vastaavalla tavalla Fingon koordinoima osallistuminen Suomen Agenda 2030 -raportointiin on varmistanut, että kansalaisyhteiskunnan näkemykset näkyvät kansallisissa ja kansainvälisissä kestävää kehitystä koskevissa keskusteluissa.

Kun päättäjät kuulevat järjestöjä systemaattisesti, puolustavat kansalaisyhteiskunnan osallistumisoikeuksia ja huomioivat ihmisoikeusperustaisuuden kehityspolitiikassa, luodaan edellytyksiä sille, että myös globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöillä on tilaa, resursseja ja legitimiteettiä toimia omissa konteksteissaan. Tässä mielessä ohjelman ensimmäinen tulostavoite toimii keskeisenä muutosmekanismina vaikuttavuustavoitteeseen.

Vaikuttavuus näkyy myös epäsuorasti kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten edistämisenä. **Fingon ja järjestöjen yhteinen vaikuttamistyö hallitusohjelma- ja budjettiprosesseissa onnistui arviomme mukaan lieventämään kehitysyhteistyörahoituksen leikkauksia,** mikä mahdollisti järjestöjen toiminnan vaikutusten jatkumisen sekä Suomessa että globaalin enemmistön maissa. Näillä niin sanotuilla torjuntavoitoilla oli keskeinen merkitys erityisesti niiden järjestöjen kannalta, jotka työskentelevät suoraan globaalin enemmistön maiden kumppaneiden kanssa.

Vaikuttavuus ulottuu myös käytännön tasolle kumppanuuksissa. Esimerkiksi Fingon Powerbank-toiminnan kautta suomalaiset järjestöt ja niiden kumppanit Itä-Afrikassa kehittivät yhdessä digi-

taalisia ratkaisuja ja toimintamalleja, jotka vahvistivat paikallisten toimijoiden omaa kapasiteettia ja toimijuutta. Yhteensä Fingo on vuosina 2024–2025 vahvistanut yli 100 kansalaisyhteiskuntatoimijan kykyä toteuttaa rooliaan kestävän kehityksen edistämisessä suoraan.

Ohjelmakauden aikana vallansiirron vaatimukset ovat vahvistuneet, ja olemme vastanneet tähän monella tavoin. Esimerkiksi kehitysyhteistyön tulevaisuutta käsittelevään tulevaisuustyöpajatyöskentelyyn osallistui kumppaneita globaalin enemmistön maista, käynnistimme Shift the Power -työryhmän, ja perustimme globaaleja enemmistömaita edustavista kumppaneista koostuvan sparrausryhmän suunnittelemaan uutta ohjelmaa.

Tulosten kestävyys perustuu siihen, että Fingon vaikuttaminen on kohdistunut rakenteisiin, normeihin ja toimintatapoihin, ei vain yksittäisiin päätöksiin. Vaikka rahoitusympäristö on kiristynyt, eikä kehitysyhteistyöhön kohdistuneita leikkauksia voitu estää, keskeiset osallistumisen rakenteet, vuoropuhelukanavat ja kansalaisyhteiskunnan legitimiteetti ovat pitkälti säilyneet Suomessa. Globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen kyky toimia kestävässä kehityksessä nojaa pitkälti siihen, että kansainvälinen toimintaympäristö tunnistaa ja tukee niiden roolia myös vaikeissa poliittisissa tilanteissa.

Olemme myös toteuttaneet ainutlaatuista rooliamme tuomalla kotimaassa käytäviin keskusteluihin mukaan kansainväliset näkökulmat. Loimme tilaa globaalin enemmistön toimijoiden äänen kuulumiselle niin kansainvälisissä prosesseissa kuin kotimaisissa tapahtumissa ja mediassa, kuten Maailma kylässä -festivaalilla ja Maailman Kuvalehden sisällöissä. Tämä on vahvistanut ymmärrystä siitä, miten kansalliset päätökset vaikuttavat globaalisti ja miksi kansalaisyhteiskunnan tila on keskeinen osa kestävää kehitystä.

Vuonna 2025 konkreettinen esimerkki globaalin kansalaisyhteiskunnan vahvistamisesta liittyi sosiaalisen kehityksen huippukokoukseen. Globaali kattojärjestömme FORUS käänsi Fingon sosiaalisen kehityksen huippukokousta varten laatiman poliittisen yhteenvedon ranskaksi, espanjaksi ja portugaliksi ja haastatteli Fingon työntekijää podcastiaan varten huippukokoukseen liittyvistä teemoista, mikä kannusti joitakin FORUSin jäseniä osallistumaan yhteiseen vaikuttamiseen. Toinen esimerkki liittyy Suomen Agenda 2030 -maaraportin esittelyyn YK:ssa, jossa mahdollistimme sen, että Nigerian NGO-verkoston toiminnanjohtaja kommentoi Suomen raporttia. Järjestimme myös tapaamisia suomalaisen delegaation ja virkahenkilöiden sekä globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen edustajien välille niin YK:n sosiaalisen kehityksen huippukokouksessa kuin YK:n ilmastokokouksessa. Järjestimme myös OECD DAC -kansalaisyhteiskuntasuositukseen liittyvän konsultaation, johon osallistui noin 20 kumppanimaiden järjestötoimijaa. Nämä esimerkit kertovat siitä, miten olemme vaikuttamistyössämme toiminut sillanrakentajana suomalaisten, EU- ja globaalien päättäjien ja kansalaisyhteiskuntatoimijoiden välillä.

Kolmas esimerkki liittyy kansainvälisten kansalaisyhteiskuntatoimijoiden osallistumiseen Fingon fasilitoimiin tilaisuuksiin. Esimerkiksi Kuulumisia maailmalta -tilaisuuksissa globaalin enemmistön maiden kumppanit Nepalista ja Tansaniasta toivat suoraan esiin näkemyksiään paikallisista kehityshaasteista ja kansalaisyhteiskunnan roolista. Tämä mahdollisti heidän suoran vuoropuhelunsa suomalaisten päättäjien, järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa sekä vahvisti heidän ääntään kansainvälisessä keskustelussa.

KATTOJÄRJESTÖN ERITYISROOLINA SUOMALAISEN KANSALAISYHTEISKUNNAN VAHVISTAMINEN

Kattojärjestönä Fingon keskeinen tehtävä on ollut vahvistaa suomalaisen kansalaisyhteiskunnan kykyä toimia, vaikuttaa ja tehdä yhteistyötä muuttuvassa toimintaympäristössä. Tämä rooli on ollut keskeinen myös vaikuttavuustavoitteen näkökulmasta: suomalaisten järjestöjen osaaminen, verkostot ja vaikuttamiskyky muodostavat tärkeän sillan globaalin enemmistön kansalaisyhteiskunnan toimijoihin.

Ohjelmakaudella olemme toimineet ennen kaikkea mahdollistajana ja kokoavana voimana. Olemme tarjonneet alustoja yhteistyölle ja vertaistuelle tilanteessa, jossa järjestöjen resurssit ovat olleet kasvavan paineen alla. Työryhmät, kuten Shifting the power -työryhmä, globaalikasvatusverkosto ja yritysyhteistyöverkosto, ovat tarjonneet järjestöille tilaa kehittää toimintaansa, jakaa osaamista ja rakentaa uusia kumppanuuksia. Näiden kautta on syntynyt muun muassa uusia yhteistyömalleja yritysten ja järjestöjen välille, ja ymmärrys kehitysyhteistyön murroksesta, vallansiirrosta ja tasavertaisista kumppanuuksista on vahvistunut.

Vuonna 2025 verkostotyön merkitys korostui erityisesti rahoitusleikkausten ja toimintaympäristön epävarmuuden keskellä, jolloin Fingo tarjosi jäsenille mahdollisuuden yhteisen tilannekuvan muodostamiseen ja reagointiin.

Olemme vahvistaneet järjestöjen osaamista systemaattisen oppimistoiminnan kautta. Koulutukset ja sparraukset ovat tukeneet järjestöjä esimerkiksi varainhankinnassa, hankehallinnossa, kumppanuuksissa, viestinnässä ja vaikuttamisessa, mikä on vahvistanut niiden kykyä toimia myös kansainvälisissä kumppanuuksissa ja vastata muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin. Olemme edistäneet monitoimijaisia kumppanuuksia, joissa järjestöt toimivat yhdessä julkisen sektorin, tutkimuslaitosten tai yritysten kanssa. Tämä on vahvistanut järjestöjen asemaa osana laajempaa yhteiskunnallista muutosta.

Fingon rooli on korostunut myös kansalaisyhteiskunnan näkyvyyden ja legitimiteetin vahvistamisessa. Viestinnän, median ja tapahtumien kautta olemme tuoneet järjestöjen työtä näkyväksi, rakentaneet ymmärrystä kansalaisyhteiskunnan merkityksestä ja luoneet tiloja vuorovaikutukselle kansalaisten, päättäjien ja globaalin enemmistön toimijoiden välillä. Vuonna 2025 tämä konkretisoitui erityisesti tilanteessa, jossa kansalaisyhteiskunnan asemaa haastettiin poliittisessa keskustelussa esimerkiksi budjettiprosessien yhteydessä. Syksyn 2025 budjettiriihen yhteydessä koordinoimamme vaikuttamistyö kokosi järjestöjä yhteiseen viestintään ja vuoropuheluun päättäjien kanssa. Yhdessä jäsentemme kanssa toimme aktiivisesti esiin järjestöjen työn merkitystä, mikä vahvisti kansalaisyhteiskunnan yhteistä ääntä, tuki järjestöjen toimintaedellytysten turvaamista ja vaikutti siihen, että kansalaisyhteiskunnan rooli säilyi osana julkista keskustelua ja päätöksentekoa.

Maailma kylässä -festivaali ja Mahdollisuuksien torit ovat tarjonneet sadoille järjestöille konkreettisen alustan tavoittaa yleisöjä, rekrytoida vapaaehtoisia, tehdä varainhankintaa ja rakentaa uusia yhteistyösuhteita. Esimerkiksi vuonna 2025 festivaalilla oli mukana yli sata järjestöä, ja se toimi kohtaamispaikkana myös esimerkiksi ohjelmassa esiintyneille globaalin etelän toimijoille sekä jäsenjärjestöjen työntekijöille ja kumppaneille.

Kokonaisuutena kattojärjestöroolimme on ollut keskeinen mekanismi, jonka kautta ohjelman vaikutukset ovat välittyneet globaalin kansalaisyhteiskunnan tasolle: vahvistamalla suomalaisia järjestöjä Fingo on samalla vahvistanut niiden kumppanuuksia ja vaikutusmahdollisuuksia kansainvälisesti.

FINGON JÄSENOMISTEISUUS

Fingon jäsenomisteisuus on ollut keskeinen lähtökohta kansalaisyhteiskunnan vahvistamiselle koko ohjelmakauden ajan. Jäsenjärjestöt eivät ole ainoastaan toiminnan kohderyhmä, vaan aktiivisia toimijoita, jotka osallistuvat Fingon toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja kehittämiseen.

Vuoden 2025 jäsenkyselyn tulokset kertovat, että jäsentemme mielestä meidän tulisi puolustaa järjestöjen toimintaedellytyksiä ja työn rahoitusta (62 %), jakaa jäsenille tietoa ajankohtaisista asioista ja kehityskysymyksistä (51 %) sekä viestiä globaalikysymyksistä suurelle yleisölle yhdessä jäsentemme kanssa (40 %). Tulevaisuudessa Fingolta odotetaan ennen kaikkea rohkeaa keskustelua järjestöjen roolista yhteiskunnallisessa muutoksessa (62 %) ja vahvaa viestintää kehityskysymyksistä (41 %).

Vuonna 2025 laadimme jäsenstrategian, tarkastelimme jäsenpalvelujamme ja päivitimme jäsenmaksujemme suuruutta. Vuoden lopussa käynnis-

timme myös jäsenhankintakampanjan, jonka avulla pyrimme laajentamaan jäsenkuntaamme. Vuoden lopussa Fingolla oli 244 jäsentä. Trendi ohjelmakauden aikana on ollut laskeva, ja erityisesti moni pienempi järjestö on joutunut lopettamaan toimintansa tai priorisoimaan jäsenyyksiään. Erittäin aktiivisten jäsenten osuus jäsenistöstä on pysynyt edellistä vuotta vastaavalla korkealla tasolla, ja ohjelmakauden trendi tässä on ollut nouseva. Ohjelmakaudella jäsenlähtöisyyttä on vahvistettu jäsenstrategian lisäksi muun muassa jäsenkyselyiden ja palvelujen uudelleenarvioinnin kautta. Jäsenet ovat osallistuneet aktiivisesti Fingon hallintoon ja päätöksentekoon, muun muassa Fingon strategiaprosessin yhteydessä.

Jäsenomisteinen toimintamalli on ollut keskeinen tekijä Fingon vaikuttavuudessa: se varmistaa, että toiminta perustuu jäsenkentän tarpeisiin ja vahvistaa yhteistä suuntaa, jonka kautta vaikutukset ulottuvat myös globaalin enemmistön kansalaisyhteiskunnan toimijoihin.

”Fingon kautta olemme osa suurempaa verkostoa, joka luo mahdollisuuksia järjestää toimintaa, joka ei olisi meille yksin mahdollista.”

Poiminta jäsenkyselyn vastauksista

Tavoite 1: Suomen ja EU:n päättäjät ovat osoittaneet vastuunkantajan roolinsa keskeisissä prosesseissa, joilla tuetaan kansalaisyhteiskunnan kokonaisvaltaista toimintaa kestävän kehityksen edistäjänä.

OHJELMAKAUDEN TULOKSET JA TULOKSEEN VAIKUTTANEET TEKIJÄT

Vuosina 2022–2025 Fingo on edistänyt tulostavoitetta 1 johdonmukaisesti ja laaja-alaisesti. Tulokset osoittavat määrällisesti vahvaa mutta sisällöllisesti ristiriitaista kehitystä: vuorovaikutus ja osallistuminen ovat vahvistuneet, mutta keskeisten politiikkatulosten saavuttaminen on ollut poliittisen toimintaympäristön vuoksi aiempaa hankalampaa.

Ohjelmakauden aikana Fingon ja kansalaisyhteiskunnan vuorovaikutus Suomen ja EU:n päättäjien kanssa on ollut määrällisesti vahvaa ja ylittänyt useana vuonna asetetut tavoitetasot. Suunnittelimme aloitteet vuosittain vastaamaan kunkin vuoden erityisiin tilanteisiin ja vaikuttamisen ikkunoihin, mutta samalla pyrimme pitämään toimintamme ketteränä ja muuttuviin olosuhteisiin mukautuvana. Vuonna 2022 Fingo antoi 40 lausuntoa ja kannanottoa, tapasi päättäjiä 75 kertaa ja osallistui 23 kuulemiseen, toimikuntaan tai viralliseen delegaatioon. Vuonna 2023 vaikuttamistyön volyymi kasvoi (52 lausuntoa ja 89 päättäjätapaamista, mutta vain 12 kuulemista), ja vuonna 2024 vaikuttamistyö säilyi aktiivisena (43 lausuntoa, 73 tapaamista ja 23 kuulemista). Vuonna 2025 lausuntoja oli ennätykselliset 55, tapaamisia 98 ja kuulemisia 22. Nämä luvut osoittavat Fingon vakiintuneen aseman järjestökentän yhteisenä äänitorvena ja luotettavana keskustelukumppanina päätöksentekijöille. Samalla määrällisen aktiivisuuden kasvu ei kaikilta osin kääntynyt sisällöllisiksi politiikkamuutoksiksi, erityisesti kehitysyhteistyörahoituksen osalta, mikä osoittaa vaikuttamistyön ja poliittisen päätöksenteon välistä jännitettä ohjelmakaudella.

Vuonna 2025 toteuttamamme päättäjä- ja mediakyselyn tulokset kertovat, että 45 prosenttia kyselyyn vastanneista oli hyödyntänyt Fingon tarjoamaa tietoa todella usein tai melko usein. Poliittisten päättäjien ja virkahenkilöiden osalta vastaava osuus oli 50 prosenttia. Tämä viittaa siihen, että Fingon keskeinen vaikutusmekanismi – päätöksenteon tietopohjan vahvistaminen – on toteutunut, vaikka vaikutus varsinaisiin päätöksiin on ollut vaihteleva. Poliittisessa työssä vaikutukset syntyvät tyypillisesti pitkällä aikavälillä ja useiden toimijoiden yhteisvaikutuksen myötä. Siten työmme keskeinen merkitys on päättäjien ja yhteiskunnallisten sidosryhmien poliittisesti käyttökelpoisen tietopohjan vahvistaminen. Fingon tuotokset kiinnittyvät ajankohtaisiin poliittisiin prosesseihin ja tarjoavat selkeitä poliittisia ratkaisuja. Tämä tulkintamme mukaan vahvistaa poliittisten päättäjien kapasiteettia pitkällä aikavälillä. Samanaikaisesti tulokset osoittavat, että kansalaisyhteiskunnan systemaattinen osallistuminen päätöksentekoon kuulemisten, työryhmien ja delegaatioiden kautta on säilynyt keskeisissä prosesseissa koko ohjelmakauden ajan. Tämä on ohjelman näkökulmasta itsessään merkittävä tulos ja keskeinen edellytys vaikutusten syntymiselle.

Vaikuttamistyön keskeiset tulokset syntyivät erityisesti prosesseissa, joissa päätettiin kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksistä, kehityspolitiikan linjauksista ja rahoitusinstrumenteista. Vuonna 2022 Fingo tuki järjestöjen yhteistä vaalivaikuttamista tuottamalla puolueiden ohjelmatyötä palvelevia analyysejä ja suosituksia sekä pitämällä yhteyttä kaikkiin eduskuntapuolueisiin ja valtakunnallisiin medioihin. Veimme suomalaisen kansalaisyhteiskunnan yhteisiä kantoja kansainvälisiin prosesseihin, kuten YK:n verosopimusta ja ilmastonmuutosta koskevaan puitesopimukseen sekä EU:n monivuotisen rahoituskehykseen liittyviin neuvotteluihin. Samalla lisäsimme tietoisuutta kansalaisyhteiskunnan globaalin aseman merkityksestä nostamalla

esiin eriarvoisuuden juurisyitä ja kansalaisyhteiskunnan roolia osana kestävän kehityksen ratkaisuja.

Vuonna 2023 vaikuttamistyömme kohdistui erityisesti eduskuntavaaleihin, hallitusohjelmakauden alkuun ja kehitysyhteistyörahoituksen puolustamiseen. Koordinoimamme järjestöjen yhteistyö näkyi sekä päättäjätapaamisten määrässä että kehityspolitiikkaa koskevassa julkisessa keskustelussa. Eduskuntavaalikampanjaamme liittyvän vetoomuksen kehitysyhteistyön, rauhantyön ja humanitaarisen avun puolesta allekirjoitti yli 300 yhteiskunnallista vaikuttajaa. Kampanja saavutti myös kattavasti mediahuomiota. Toiminnastamme huolimatta Orpon hallitus teki kehitysyhteistyöhön mittavat leikkaukset heti hallitusohjelmaneuvottelujen jälkeen vuonna 2023. Tämän jälkeen Orpon hallitus on leikannut joka vuonna lisää kehitysyhteistyöstä. Uskomme kuitenkin vaikuttamisemme ja vaikuttamisviestintämme vaikuttaneen osaltaan siihen, että kehitysrahoitusleikkaukset toteutettiin pelättyä hillitymmin ja hallitummin. Olemme pitäneet esillä paitsi kehitysyhteistyömäärärahojen merkitystä, myös tarvetta kohdentaa leikkaukset vaikutusarvioihin perustuen ja jaksottaen, jotta niistä aiheutuisi mahdollisimman vähän haittaa vaikeassa asemassa oleville ihmisille. Tämä viittaa niin sanottuihin torjuntavoittoihin, joissa vaikuttamistyö ei muuttanut politiikan suuntaa, mutta lievensi negatiivisia vaikutuksia.

Vuonna 2024 vaikuttamistyön painopiste siirtyi kehityspolitiikkaa ohjaaviin selontekoihin ja niiden toimeenpanoon. Fingon lausuntojen, tapaamisten ja kuulemisten jälkeen virkahenkilöt ja poliittinen johto korostivat kehityspolitiikan pitkäjänteisyyttä ja kestävän kehityksen sitoumuksia, mikä osoittaa viestiemme näkyneen päätöksenteon perusteluissa ja keskusteluissa. Tämä on keskeinen esimerkki vaikuttavuudesta diskurssin tasolla, jossa Fingon vaikutus näkyy päätöksenteon perustelujen ja kielen muutoksena. Selontekojen käsittelyssä tämä näkyi myös konkreettisesti valiokuntamietinnöissä ja poliittisessa kielenkäytössä, erityisesti kehityspolitiikan pitkäjänteisyyden korostumisena, mikä edustaa ohjelmakauden keskeisimpiä suoria politiikkavaikutuksia. Pienempien järjestöjen tärkeitä tukimuotoja (VGK-tuki ja rauhantyön tuki) laitettiin jäihin vuonna 2024, mikä asetti monen järjestön toiminnan vaakalaudalle. Puolustimme tukimuotoja yhdessä jäsenjärjestöjemme kanssa monin eri keinoin. Vuonna 2024 toteutetussa ohjelman evaluaatiossa suuret järjestöt arvioivat Fingon koordinointiroolin vaikuttamistyössä ratkaisevan tärkeäksi. Evaluaation mukaan Fingo fasilitoi yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kesken ja tarjosi arvokkaita analyyseja ja näkemyksiä päätöksenteon tueksi. Evaluaatiossa Fingon jäsenjärjestöt olivat myös huomioineet myönteisen muutoksen Fingon viestinnässä ja mediatyössä, jonka seurauksena sektorin näkyvyyden arvioitiin parantuneen vaalien kaltaisina avainhetkinä.

Merkittävä rakenteellinen tulos vuonna 2024 oli osallistumisemme OECD DAC -vertaisarviointiin ensimmäistä kertaa vertaisarviointien historiassa kansalaisyhteiskunnan edustajana. Fingon osallistuminen mahdollisti kansalaisyhteiskunnan roolin ja ihmisoikeusperustaisuuden vahvemman huomioimisen arvioinnissa ja loi mallin uudenlaisesta pysyvämmästä osallistumiskanavasta järjestötoimijoille kehityspolitiikan arviointiprosesseissa. Lisäksi edistimme UNMute-kampanjaa ja lisäsimme laajemminkin tietoa kansalaisyhteiskunnan osallistamisen tarpeesta muun muassa Santiago-verkostossa, Århusin yleissopimuksen toimeenpanossa ja kansainvälisen verosopimuksen

”Fingo osoitti johtajuutta antamalla tilaa kommentoida Suomen vapaaehtoista maaraporttia YK:ssa – klassinen ja arvokas esimerkki vallan siirtämisestä. Tällä toimella Fingo onnistuneesti korosti paikallisten valintojen globaaleja seurauksia etelän kansalaisjärjestötoimijoiden äänellä.”

Oyebisi Babatunde Oluseyi, Nigerian NGO-verkoston toiminnanjohtaja

työstämisessä. Keinoina olivat muun muassa vuoropuhelu Suomen kansalaisyhteiskuntakysymyksistä vastaavan johtajan asiantuntijan kanssa ja jäsenten kanssa toteutettu, vakiintuneeksi muodostunut vuosittainen Toimi koska voit -kampanja. Aloitteet perustuivat ohjelmakauden alkupuolella tunnistettuun kansalaisyhteiskunnan tilan kaventumisen ja toimintaedellytysten heikkenemisen trendiin ja Fingon tavoitteisiin Suomen aktivoimiseksi näkyvämmin ja tuloksellisemmin kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistäjänä kansainvälisessä yhteistyössä. Toimilla nähdään olleen vaikutusta muun muassa kansalaisyhteiskuntakysymyksistä vastaavan johtajavan asiantuntijan nimeämiseen Suomessa suositustemme mukaisesti sekä meille avautuneisiin mahdollisuuksiin edistää kansalaisyhteiskunnan osallisuutta esimerkiksi OECD DAC:ssa.

Vuonna 2025 vaikuttamistyömme jatkui strategisesti fokusoituna. Priorisoimme keskeisiä kansainvälisiä prosesseja, puolustimme kehitysyhteistyön rahoitusta, osallistuimme OECD DAC -suositusten toimeenpanoa koskevaan vuoropuheluun sekä tuimme järjestöjen ja ulkoministeriön välistä keskustelua rahoitusinstrumenttien kehittämiseksi. Suhteessa EU:n päätöksentekoon jatkoimme muun muassa pitkäjänteistä vaikuttamista yritysvastuulainsäädäntöön. Kokosimme laajasti suomalaisten kansalaisjärjestöjen näkemyksiä Suomen Agenda 2030 -maaraporttiin ja olimme osa Suomen delegaation työtä YK:n korkean tason foorumissa. Näin vahvistimme päättäjien vastuunkantoa kansainvälisissä kestävän kehityksen prosesseissa. World Summit for Social Development (WSSD) -huippukokouksen osalta vaikutimme erityisesti siihen, miten ihmisoikeusperustaisuuden ja tasa-arvon puolustaminen sekä kansalaisyhteiskunnan osallistuminen vahvistuivat kokouksen valmisteluissa, Suomen kannoissa ja kokouksen julistuksessa. Osallistuimme myös aktiivisesti kansainvälisen kattojärjestömme Foruksen työskentelyyn WSSD:tä koskevassa vaikuttamisessa ja tiedon levittämisessä muun muassa yhteisen mediayhteydenpidon kautta. Kestävän kehityksen rahoituksen konferenssiin (FfD4) liittyen välitimme kansainvälisten verkostojemme kantoja eteenpäin virkailijoille, poliittisille päättäjille ja medialle, ja vahvistimme näin kansainvälisten verkostojemme ääntä ja vaikutusmahdollisuuksia. Osallistuimme myös Suomen delegaatioon. YK:n verosopimusneuvotteluista välitimme ajankohtaista tietoa ja globaalin kansalaisyhteiskunnan näkemyksiä suomalaisille päättäjille. Omalta osaltamme vaikutimme siihen, että valtiovarainministeriö teki ensimmäisen raportin neuvotteluista ja Suomen kannoista valtiovarainvaliokunnalle ja että valiokunnan verojaosto kuuli Fingoa asiassa. Vaikuttamistyö toteutui yhä vahvemmin kansainvälisten verkostojen kautta, mikä mahdollisti viestiemme levittämisen laajemmalle EU- ja globaalitasolla sekä lisäsi vaikuttamisen painoarvoa suhteessa rajallisiin kansallisiin resursseihin.

Syksyn 2025 budjettiriihessä kehitysyhteistyöhön ei kohdistunut uusia nettoleikkauksia. Budjettiriiheen linkittynyt kirjekampanjamme ja vaikuttamisviestintämme keräsivät sosiaalisessa mediassa lähes miljoona näyttökertaa ja perinteisessä mediassa yli 50 mediaosumaa. Järjestöt tulivat kuulluiksi keskeisissä budjettiprosesseissa ja ohjelma- ja hanketukea saavien järjestöjen toimintaedellytykset säilyivät lähes entisen kaltaisina. Tässä on kyse torjuntavoitosta, joissa keskeinen tulos oli olemassa olevien osallistumisen rakenteiden ja rahoituksen tason säilyttäminen.

Ohjelmakauden aikana globaalia kehitysrahoitusta on vähennetty merkittävästi ja sen luonnetta on muutettu. Muun muassa Yhdysvallat on purkanut kehitysyhteistyövirastonsa (USAID) ja leikannut merkittävästi rahoitustaan. Vuosien 2024 ja 2025 välillä ODA laski lähes neljänneksen, 23 %. Laadullisena muutoksena monet rahoittajamaat, kuten Yhdysvallat, korostavat avoimesti tarvetta rahoittajamaan hyödylle. Nämä laadulliset ja määrälliset muutokset haastavat kaikkia kehitysyhteistyötoimijoita, myös kansalaisyhteiskuntaa. Fingo on osaltaan analysoinut tilannetta jäsenilleen ja poliittisille päättäjille. Pidimme muun muassa kolme webinaaria kansainvälisen rahoitusympäristön muutoksista jäsenille ja sidosryhmille. Laadimme toimintaympäristöä kuvaavan politiikka-

muistion päättäjien ja jäsenten käyttöön ja olemme huomioineet tilannekuvan myös lausunnoissa ja kuulemisissa. Pyrimme toimillamme rakentamaan yhteistä tilannekuvaa, jotta Suomi ja Fingoon sidoksissa olevat kehitysyhteistyötoimijat voivat sovittaa toimiaan muuttuneeseen tilanteeseen

Kehitysyhteistyöstä on ohjelmakauden aikana leikattu yli 1,3 miljardia euroa (tämä on summa, jota hallitus itse käyttää, verraten rahoitusta edellisen, Marinin hallituksen laatimaan tekniseen kehykseen). Kehitysyhteistyön leikkaukset ovat kohdistuneet lähinnä kahdenväliseen ja monenkeskiseen kehitysyhteistyöhön. Kehitys osoittaa, että yksi ohjelman keskeinen oletus eli järjestelmällisen vaikuttamisen kyky turvata rahoituksen taso ei toteutunut tällä ohjelmakaudella toimintaympäristön poliittisten muutosten vuoksi. Samanaikaisesti kansalaisyhteiskunnan tilan kaventuminen Suomessa, Euroopassa ja globaalisti heikensi edellytyksiä vaikuttamistyön tuloksille ja rajoitti ohjelman tavoitteiden saavuttamista, erityisesti osallistumisen ja toimintaedellytysten näkökulmasta. Lisäksi joissakin keskeisissä poliittisissa prosesseissa kansalaisyhteiskunnan kuulemis- ja lausuntomahdollisuudet ovat olleet aiempaa rajatumpia, ja esimerkiksi kuulemisajat ovat lyhentyneet. Tämä heijastaa muutosta päätöksentekokulttuurissa ohjelmakauden aikana. Laajemmin tarkasteltuna Suomen rooli kansainvälisessä kehityspolitiikassa ja kansalaisyhteiskunnan puolustajana on joiltain osin kaventunut ohjelmakauden aikana, mikä on vaikuttanut myös vaikuttamistyön lähtökohtiin. Ohjelmakaudella vaikuttavuus ilmeni useimmiten tilanteen heikkenemisen hidastamisena eikä sen parantamisena.

Näiden toimien kautta olemme pitäneet yllä päättäjien vastuunkantoa kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksistä myös kiristyvässä poliittisessa toimintaympäristössä. Kokonaisuutena tulokset osoittavat, että olemme onnistuneet vahvistamaan vuorovaikutusta ja osallistumista, mutta päättäjien vastuunkanto ohjelman tavoitteiden mukaisesti on kehittynyt ristiriitaisesti, mikä heijastaa toimintaympäristön muutosta.

TULOSTEN VAIKUTTAVUUS JA KESTÄVYYS

Tulosten vaikuttavuutta arvioidaan suhteessa ohjelman vaikuttavuustavoitteeseen: **kehittyvien maiden kansalaisjärjestöt kykenevät toteuttamaan rooliaan kestävässä kehityksessä**, sekä tätä tukevaan ohjelman tavoitteeseen 1, jossa Suomen ja EU:n päättäjien vastuunkanto kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksistä nähdään keskeisenä mahdollistavana tekijänä. Vuosien 2022–2025 tulokset osoittavat, että vaikuttamistyömme on edistänyt vaikuttavuustavoitetta monesti **epäsuorasti mutta rakenteellisesti** siten, että se on vahvistanut päätöksenteon reunaehtoja, joissa globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöt toimivat.

Työmme vaikuttavuus näkyy siinä, että Suomen ja EU:n päättäjät ovat koordinoimamme vaikuttamisen myötä tunnistaneet kansalaisyhteiskunnan roolin kestävän kehityksen toimijana ja ottaneet tämän huomioon keskeisissä politiikkaprosesseissa. Kun päättäjät kuulevat järjestöjä systemaattisesti, puolustavat kansalaisyhteiskunnan osallistumisoikeuksia ja huomioivat ihmisoikeusperustaisuuden kehityspolitiikassa, luodaan edellytyksiä sille, että myös globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöillä on tilaa, resursseja ja legitimiteettiä toimia omissa konteksteissaan. Tässä mielessä ohjelman ensimmäinen outcome-tavoite toimii selkeänä **muutosmekanismina vaikuttavuustavoitteeseen**.

Vaikuttamistyömme on osaltaan kannustanut Suomea ja EU:ta vahvistamaan kansalaisyhteiskunnan osallistumista kansainvälisiin prosesseihin. Tämä osallistuminen on tullut todeksi mm. YK:n kestävän kehityksen seurannassa, ilmastoneuvotteluissa ja OECD DAC -vertaisarvioinnissa. Osallistumisemme OECD DAC -vertaisarviointiin vuonna 2024 vahvisti ihmisoikeusperustaisuuden ja kansalaisyhteiskunnan roolin näkyvyyttä kehityspolitiikan arvioinnissa, mikä vaikuttaa pitkällä aikavälillä myös rahoittajien ja valtioiden toimintatapoihin. Vastaavasti työmme Agenda 2030 -raportointiin ja kansainvälisiin foorumeihin liittyen tukee globaaleja normeja ja käytäntöjä, jotka edistävät globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiä.

Tulosten kestävyys perustuu siihen, että Fingon vaikuttaminen on kohdistunut **rakenteisiin, normeihin ja toimintatapoihin**, ei vain yksittäisiin päätöksiin. Vaikka rahoitusympäristö on vuosina 2024–2025 kiristynyt, eikä vaikuttamistyömme ole pystynyt estämään kehitysyhteistyöhön ja järjestöjen tukimuotoihin kohdistuneita mittavia leikkauksia, keskeiset osallistumisen rakenteet, vuoropuhelukanavat ja kansalaisyhteiskunnan legitimiteetti ovat pitkälti säilyneet. Globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen kyky toimia kestävässä kehityksessä nojaa pitkälti siihen, että kansainvälinen toimintaympäristö tunnistaa ja tukee niiden roolia myös vaikeissa poliittisissa tilanteissa.

Olemme myös toteuttaneet ainutlaatuista rooliamme tuomalla esiin kotimaassa käytäviin keskusteluihin liittyvät kansainväliset näkökulmat. Globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen kykyyn toteuttaa rooliaan kestävässä kehityksessä vaikuttaa se, että Suomen ja EU:n poliittisissa linjauksissa ja rahoituspäätöksissä huomioidaan niiden vaikutukset rajojen ulkopuolelle ja että poliittisia päättäjiä haastetaan ottamaan kantaa ihmisoikeusloukkauksiin ja kansainvälisen sääntöperustaisuuden kehitykseen. Arvopohjaisen köyhyyden ja eriarvoisuuden vastaisen työn korostaminen on välttämätöntä leave no one behind -sitoumuksen toimeenpanemiseksi globaalisti. Olemme ottaneet myös tärkeitä askeleita kohti sitä, että Fingon rinnalla globaaleista kysymyksistä puhuu aiempaa moninaisempi joukko toimijoita.

TUOTOSANALYYSI

Ohjelmakauden aikana eri alatavoitteiden edistyminen on ollut epätasaista ja osin ristiriitaista. Alatavoitteen 1.1 osalta (päättäjien tietoisuuden ja tilivelvollisuuden vahvistaminen) edistystä tapahtui erityisesti tiedon välittämisen ja julkisen keskustelun tasolla, mikä näkyi Fingon asiantuntijakuvan ja sen tiedon laajana hyödyntämisenä päätöksenteossa.

Alatavoitteen 1.2 osalta (kansalaisyhteiskunnan osallistuminen) voidaan todeta, että järjestöjen osallistuminen keskeisiin poliittisiin prosesseihin säilyi ohjelmakaudella korkealla tasolla, vaikka joissakin prosesseissa osallistumismahdollisuudet olivat aiempaa rajatummat. Suhteemme päättäjiin ja virkahenkilöihin ovat olleet hyvät kautta ohjelmakauden. Osallistumisen säilyminen vaikeutuneessa toimintaympäristössä voidaan nähdä keskeisenä ohjelmakauden tuloksena.

Alatavoitteen 1.3 osalta (kehitysyhteistyörahoitukseen vaikuttaminen) tavoitteet toteutuivat vain osittain. Vaikuttamistyö oli aktiivista ja sen arvioidaan joissakin tapauksissa edesauttaneen leikkausten lieventämistä, mutta kokonaisuudessaan kehitysyhteistyömäärärahoja leikattiin merkittävästi. Tämän seurauksena ohjelmakaudella vaihdettiin fokusta rahoituksen kasvattamisesta sen turvaamiseen.

Alatavoitteen 1.4 osalta (kansainvälisten kumppanuuksien vahvistaminen) edistystä tapahtui erityisesti verkostomaisen vaikuttamisen vahvistumisena. Fingo hyödynsi aiempaa systemaattisemmin eurooppalaisia ja globaaleja verkostoja sekä vaikutti niiden kautta kansainvälisiin prosesseihin, mikä lisäsi vaikuttamistyön kattavuutta ja mahdollisti kansainvälisten näkemysten välittämisen kansalliseen päätöksentekoon. Strategisen yhteistyön vahvistumista on tapahtunut erityisesti suhteessa globaaliin kattojärjestöömme FORUSiin. Myös sillanrakentajaroolimme on vahvistunut, jonka konkreettisena lopputuloksena FORUSille annettiin virallinen neuvoa-antava rooli Ahvenanmaan Everyone Can Flourish -aloitteessa. Kumppanuuksien vaikutus politiikkamuutoksiin on kuitenkin pääosin vaikeasti todennettavissa.

Alatavoitteen 1.5 osalta (yksityissektorin tilivelvollisuus) edistyminen jäi rajalliseksi suhteessa alkuperäisiin tavoitteisiin. Vaikka osallistuimme

---

”Valiokuntakuulemisiin olen pyytänyt, lähetyskeskustelussa hyödyntänyt. Samoin mietintöjen ja lausuntojen valmistelussa ja eriävien mielipiteiden tekemisessä.”

Päättäjäkyselyn vastaaja kysymykseen, miten hän on hyödyntänyt Fingolta saatua tietoa

pitkäjänteisesti, joskin kevyesti keskeisiin prosesseihin, kuten yritysvastuusääntelyyn liittyvään vaikuttamiseen, kokonaisvaikuttaminen jäi vähäisemmäksi strategisen priorisoinnin ja rajallisten resurssien vuoksi. Ohjelmaan sisältyneet kunnianhimoiset tavoitteet talousjärjestelmän uudistamisesta eivät toteutuneet ohjelmakaudella. Tämä heijastaa ohjelmakauden aikana tehtyä tietoisia valintoja kohdentaa resursseja ensisijaisesti muihin alatavoitteisiin.

Kokonaisuutena tuotosanalyysi osoittaa, että vaikuttamistyö oli prosessien ja osallistumisen näkökulmasta onnistunutta, mutta politiikkavaikutusten osalta toimintaympäristö vaikutti tavoitteiden toteutumiseen.

OPIT JA TEHDYT MUUTOKSET

Ohjelmakauden aikana ja erityisesti vuosina 2024–2025 olemme syventäneet ymmärrystämme siitä, miten vaikuttavuustavoitetta eli globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen toimijuuden vahvistumista voidaan parhaiten tukea vaikuttamisen kautta.

Keskeinen oppi on ollut toimintaympäristön polarisoituminen sekä se, että monet ajamamme asiat ovat olleet vastatuulessa tai ottaneet askeleita taaksepäin. Vuoteen 2025 mennessä olemme vastanneet tähän lisäämällä viestinnällistä ja strategista ketteryyttä, laajentamalla vaikuttamisen kumppanuuksia ja panostamalla vuoropuheluun myös silloin, kun kansalaisyhteiskunnan rooli on kyseenalaistettu. Olemme tehostaneet yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa esimerkiksi ulko- ja turvallisuuspoliittisissa teemoissa. Muutokset ovat auttaneet säilyttämään keskusteluyhteydet päättäjiin, mahdollistaneet torjuntavoittoja ja vahvistaneet asemaamme luotettavana välittäjänä kansalaisyhteiskunnan ja päätöksenteon välillä.

Tärkeä oppi on ollut myös, että Fingon vaikuttavuus kattojärjestönä syntyy ennen kaikkea mahdollistavan toimintaympäristön puolustamisesta. Kun Suomen, EU:n, ja mahdollisuuksien mukaan myös globaalissa päätöksenteossa turvataan kansalaisyhteiskunnan osallistuminen, ihmisoikeusperustaisuus ja rahoituksen perusperiaatteet, vaikutus heijastuu kumppanimaiden järjestöihin. Tämä edellyttää, että jäsenmaat puolustavat kansalaisyhteiskuntaa sekä puheenvuoroin että konkreettisin toimin, ja olemme kannustaneet Suomea tähän.

Tämän perusteella olemme tehneet useita muutoksia toimintaamme vuoden 2025 loppuun mennessä. Olemme kohdentaneet vaikuttamistyötä entistä selkeämmin niihin kansallisiin ja kansainvälisiin prosesseihin, joilla on suurin vaikutus globaalin enemmistön maiden kansalaisyhteiskunnan toimintatilaan, kuten kehityspolitiikan selontekoihin, budjettiprosesseihin sekä YK:n ja OECD:n keskeisiin normatiivisiin foorumeihin. Olemme myös vahvistaneet vaikuttamista suotuisan toimintaympäristön ja rahoituksen puolesta koordinoimalla järjestöjen yhteisiä viestejä tiiviimmin ja kehittämällä ennakoivaa analyysia poliittisista riskeistä.

Lisäksi olemme muuttaneet vaikuttamistyötämme verkostomaisempaan suuntaan. Hyödynnämme pohjoismaisia, eurooppalaisia ja globaaleja verkostojamme entistä vahvemmin vaikuttamisen tavoitteidemme ja ohjelmamme päätavoitteen saavuttamisen ja vertaisoppimisen tueksi. Verkostomaisen yhteistyön kautta Fingon viestit ovat tavoittaneet uusia yleisöjä. Esimerkiksi vuonna 2025 globaali kattojärjestömme FORUS käänsi Fingon sosiaalisen kehityksen huippukokousta varten laatiman poliittisen yhteenvedon ranskaksi, espanjaksi ja portugaliksi sekä haastatteli Fingon työntekijää podcastiinsa huippukokouksen teemoista. Olemme myös hyödyntäneet esimerkiksi pohjoismaisten kollegoidemme EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen liittyvää asiantuntijuutta vaikuttamistyössämme. Osoituksena verkostojen vahvistumisesta oli myös merkityksellistä, että toimme yhteen jäsenten työryhmän ja heidän kumppaninsa osallistumaan OECD DACin kansalaisyhteiskuntakuulemiseen. Toteutuksessa heijastui vahvasti vallansiirron periaatteet ja jäsenten kumppaneiden äänen vahvistaminen.

Vaikuttamisviestinnässä pyrimme nykyisin aikaisempaa enemmän rakentamaan systemaatti-

sesti laajoja, yhteiskunnan raja-aitoja ylittäviä koalitioita tavoitteidensa taakse.

Ohjelmakauden aikana olemme myös vahvistaneet sisäistä priorisointia ja fokusointia, jotta rajalliset resurssit tukevat mahdollisimman suoraan vaikuttavuustavoitetta. Ohjelman alatavoitetta 1.5, joka koskee yksityissektorin tilivelvollisuutta, on toteutettu rajallisten resurssien ja strategisen fokusoimisen tarpeen vuoksi pienemmällä intensiteetillä. Olemme myös todenneet, että 1.5 alatavoitteen aiheissa toimii useita muita suomalaisia kansalaisjärjestöjä. Myöskään EU-vaikuttamista ei resurssisyistä ollut mahdollista tehdä sillä intensiteetillä, kuin ohjelmaa kirjoittaessa ennakoitiin, emmekä ole merkittävästi vahvistaneet suhteitamme afrikkalaisiin kattojärjestöihin tai ajatushautomoihin, kuten ohjelmassa ennakoitiin.

Taulukko 1: Yhteenveto alatavoitteiden tuloksista keskeisten määrällisten mittareiden valossa tulostavoitteen 1 osalta vuonna 2025.

Alatavoitteet	Tulokset 2025
Ohjelman alatavoite 1.1.: Fingo ja järjestöt ovat lisänneet päättäjien tietoisuutta ja tilivelvollisuutta tekijöistä, jotka lisäävät eriarvoisuutta kehittyvissä maissa sekä säännöksistä ja käytännöistä, jotka kaventavat kansalaisyhteiskunnan tilaa.	Yhteensä 55 lausuntoa (virallisia lausuntoja 23, avoimia kirjeitä päättäjille 16, Fingon kannan julkisia esittelyjä 16). Yhteensä 98 tapaamista.
Ohjelman alatavoite 1.2: Järjestöt ovat olleet mukana ja tulleet kuulluiksi keskeisissä poliittisissa prosesseissa.	Fingo sai kutsun ja osallistui 11 eduskuntakuulemiseen, 6 toimikuntaan, 1 määräaikaiseen työryhmään ja 4 delegaatioon. Vuonna 2025 Fingon työn kannalta relevantteja EU- ja kansainvälisiä kuulemisia ei ollut.
Ohjelman alatavoite 1.3: Järjestöt ovat tehneet vaikuttamistyötä kehitysyhteistyörahoituksen (sekä absoluuttisesti että suhteellisesti mitatun järjestörahoituksen) lisäämiseksi sekä sen varmistamiseksi, että kestävään kehitykseen liittyvän eriarvoisuuden vähentämiseen on kohdennettu kaikki asiaankuuluva rahoitus.	Fingo teki 26 lausuntoa tai kannanottoa kehitysyhteistyön rahoituksen tematiikassa. Pääosin kehitysyhteistyön rahoitukseen tehtiin 2 toimea, lausunto ja avoin päättäjäkirje, ja osin kehitysyhteistyön rahoitukseen 24 lausuntoa tai kannanottoa. Yhteensä 71 tapaamista, joissa käsiteltiin kehitysyhteistyön rahoitusta. Yhteensä 20 järjestöä oli mukana rahoitusvaikuttamisessa.
Ohjelman alatavoite 1.4.: Fingo ja sen jäsenjärjestöt ovat vahvistaneet strategisia kumppanuuksiaan kansainvälisten järjestöverkostojen kanssa lisätäkseen vaikuttavuuttaan kansalaisyhteiskuntaa koskevissa kysymyksissä.	Vuoden 2025 arviointikriteerien keskiarvopisteet: Forus 4,5 CONCORD 3 Eurodad 4 CAN-E 4
Ohjelman alatavoite 1.5.: Järjestöt ovat vaikuttaneet päättäjiin yksityissektorin tilivelvollisuutta koskevan sääntelyn ja lainsäädännön vahvistamiseksi sekä yksityissektorin kestävään kehitykseen liittyvää vastuunkantajaroolia selkeyttävien ja määrittelevien linjausten ja ohjausten laatimiseksi.	Yhteensä 8 lausuntoa tai kannanottoa yritysvastuusta ja yksityisestä sektorista kehitysyhteistyössä. Niistä 3 oli lausuntoja, 1 Fingon kannan julkinen esittely ja 4 avoin kirje päättäjille. Jäsenjärjestöjä oli mukana yhteensä 13.

Tavoite 2: Suomalaisten kansalaisjärjestöjen kyky toimia yhdessä kehittyvien maiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa nopeasti muuttuvassa maailmassa on vahvistunut

KESKEISET TULOKSET JA TULOKSEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Vuosina 2022–2025 suomalaisten kansalaisjärjestöjen toimintaympäristö muuttui nopeasti ja osin ennakoimattomasti. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, sen ohessa kärjistyneet geopoliittiset kriisit ja maailmanjärjestyksen murros, disinformaation ja tiedon haastamisen uusi aikakausi, kansalaisyhteiskunnan tilan kaventuminen, digitalisaation ja tekoälyn nopea alanvaltaus, sekä ilmastonmuutoksen ja humanitaaristen kriisien aiheuttaman inhimillisen hädän yhteisvaikutukset loivat tilanteen, jossa järjestöjen oli samanaikaisesti sopeuduttava akuutteihin muutoksiin sekä uudistuttava ja luotava uusia tapoja vastata globaalin eriarvoisuuden haasteisiin. Näissä olosuhteissa Fingon tuella saavutetut tulokset osoittavat, että järjestöjen kyky sopeutua, uudistua ja toimia yhdessä globaalin enemmistön maiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa on vahvistunut, vaikka kehitys ei ole ollut tasaista kaikilla osa-alueilla.

Vuonna 2022 keskeiset tulokset liittyivät muun muassa tulevaisuusajattelun ja globaalin kansalaiskasvatuksen vahvistumiseen. Mittareiden mukaan 52 % kyselyihin vastanneista järjestöistä raportoi vaikuttavuutensa ja kykynsä huomioida muuttuva toimintaympäristö parantuneen, samalla kun uusia toimintatapoja Fingon oppimispalveluiden inspiroimana kehitti 30 %. Tulevaisuusajattelun systemaattinen sisällyttäminen Fingon oppimistoimintaan tuki järjestöjä kirkastamaan tavoitteitaan, vahvistamaan vaikuttavuuden mittaamista ja hyödyntämään tutkimustietoa. Powerbank-toiminnassa edistetyn digitalisaation osalta yli puolet vastanneista järjestöistä raportoi hyödyntäneensä digitaalisia ratkaisuja, jotka tehostivat toimintaa, paransivat viestintää ja laajensivat toiminnan kattavuutta. Perustimme järjestöjen yritysyhteistyöverkoston vuonna 2022.

Fingo Powerbank -kokeilujen kolmas kierros toteutettiin jäsenjärjestöjen ja paikallisten kumppaneiden kanssa Itä-Afrikassa vuonna 2022. Erityisesti innovaatioiden yhteisölähtöinen suunnittelu ja kehittäminen olivat keskiössä. Tuimme yhteensä kymmenentä yhteisölähtöistä kokeilua jäsenjärjestöjen ja heidän paikallisten kumppaneidensa kanssa Etiopiassa, Tansaniassa, Ugandassa, Sambiassa, Malawissa ja Keniassa. Kokeilujen tuloksia ja oppeja jaoimme webinaareissa suomalaisille ja itäafrikkalaisille järjestöille. Kokeiluista saimme positiivista palautetta. Kehityshankkeiden palvelumuotoiluun keskittyneen Butterfly Works -yrityksen pitämät koulutukset, sekä Fingon joustava tuki mahdollistivat uusien osallistavampien innovaatio- ja suunnittelukäytänteiden oppimisen järjestöissä. Kokeilut vahvistivat konkretian tasolla järjestöjen ja paikallisten kumppaneiden yhteiskehittämistä, mikä on keskeinen mekanismi tasavertaisempien kumppanuuksien rakentumisessa.

Vuonna 2023 painopiste siirtyi vaikuttamis- ja viestintätaitojen kehittämiseen sekä kehitysyhteistyön murroksen ymmärtämiseen. Tämä näkyi tuloksissa: 57 % vastaajista raportoi kehittäneensä uusia toimintatapoja ja lähes puolet koki strategisen vaikuttavuutensa vahvistuneen. Oppimiskokonaisuudet tarjosivat konkreettisia, suoraan järjestöjen arkeen sovellettavia taitoja, ja oppeja vietiin aktiivisesti eteenpäin organisaatioiden sisällä. Digitalisaation ja tekoälyn osalta järjestöjen ymmärrys mahdollisuuksista ja riskeistä syveni. Vallansiirtoa ja dekolonisaatiota koskeva työ vahvistui, ja se tuki järjestöjen kykyä tarkastella omaa rooliaan ja kumppanuuksiaan kriittisesti, mikä tukee pidemmällä aikavälillä tasavertaisempaa yhteistyötä. Vaikutukset näkyivät kuitenkin pääosin ajattelutapojen ja toimintakulttuurin muutoksina, eikä vielä laajamittaisina muutoksina kumppanuusrakenteissa.

Vuonna 2023 julkaisimme myös Powerbank-kokeilumallista ulkoisen evaluaation, jonka mukaan mallimme edisti kokeellisen oppimisen ja jakamisen kulttuuria vähentämällä kokeilun esteitä ja pelkoja epäonnistumisesta ja mahdollisti samalla joustavan skaalaamisen onnistuneista kokeiluista. Arvioinnin mukaan teknologiapohjaiset kokeilut (2020–2021) ovat vahvistaneet osallistujien kykyjä käyttää teknologisia ratkaisuja ja laitteita työssään. Lisäksi kokeilujen laajentaminen yhteisölähtöiseen suunnitteluun vuonna 2022 loi syvällisempää ymmärrystä loppukäyttäjien/hyödynsaajayhteisön tarpeista ja tuki heidän kykyään innovoida uusia yhteisöjen elämää helpottavia ratkaisuja.

Vuonna 2024 keskiössä olivat järjestöjen uudistumiskyky sekä rahoitusosaamisen ja vallansiirtotyön vahvistaminen. Mittareiden mukaan 55 % vastaajista raportoi kehittäneensä uusia toimintatapoja ja 47 % koki vaikuttavuutensa ja strategisen kykynsä parantuneen. Digitalisaation osalta yli puolet Powerbank-kyselyyn vastanneista hyödynsi uusia digitaalisia ratkaisuja, erityisesti tekoälyä. Kumppanuustoiminta vahvistui selvästi verkostotapaamisten ja Shared Actions -toiminnon kautta, ja poikkisektoraalisia kumppanuuksia syntyi aiempaa enemmän (45 % vastanneista oli aloittanut uuden kumppanuuden). Digitalisaatiotyömme sai vahvistusta, kun Sitran rahoittama Digivalta-hanke tuki tavoitteen 2.2. toteuttamista. Samanaikaisesti henkilöstöresurssien niukkuus ja rahoitusleikkaukset vaikuttivat esimerkiksi koulutuksien määrään sekä osallistujamääriin. Kasvavan osaamisen kehittämisen tarpeen ja samanaikaisen resurssien niukkenemisen välinen ristiriita rajoitti osaltaan tulosten laajuutta ohjelmakauden loppupuolella.

”Fingon koulutus antoi hyvät taustatiedot uusiin ja kompleksisiin rahoitusinstrumentteihin tutustumiseen. Näinkin lyhyeksi koulutukseksi tosi informatiivinen ja hyödyllinen.”

Fingon koulutuspalaute

Oppimistoiminnan koettu hyödyllisyys säilyi korkealla tasolla, kuten myös koko ohjelmakaudella yleisesti (vähintään 4,2/5).

Vuonna 2025 tukemme vahvisti suomalaisten kansalaisjärjestöjen osaamista erityisesti varainhankinnassa, hankehallinnossa sekä monitoimijayhteistyöhön liittyvissä kysymyksissä. Työryhmä- ja verkostotoiminta, kuten Shifting the power -työryhmä, LaVa-työryhmä ja yritysyhteistyöverkosto, edistivät vallansiirron käsittelyä, järjestöjen vaikuttavuutta ja poikkisektoraalisia kumppanuuksia. Vaikka koulutuksien osallistujamäärät laskivat järjestöjen kuormittuneen tilanteen vuoksi, kohdennettu ja tarvelähtöinen tuki vahvisti järjestöjen uudistumiskykyä ja yhteistyövalmiuksia. Tämä viittaa siihen, että vaikuttavuus syntyi aiempaa enemmän kohdennetun ja syventävän tuen kautta laajan osallistujajoukon tavoittamisen sijaan. Samana vuonna otettiin käyttöön myös järjestökohtaiset sparraukset. Koulutusten hyödynnettävyys oli erittäin korkea (keskiarvo 4,5/5).

Ohjelmakauden aikana järjestöt raportoivat aloittaneensa yhteensä 25 kumppanuutta Fingo Powerbank-toimintojen tukemana tai inspiroimina.

Kokonaisuutena tarkasteltuna keskeiset teemat – tulevaisuusajattelu, vaikuttamis- ja viestintäosaaminen, kehitysyhteistyön hallinto, globaali kansalaiskasvatus, digitalisaation ymmärrys, vallansiirto sekä kumppanuuksien rakentaminen – ovat kehittyneet ohjelmakauden aikana johdonmukaisesti. Samanaikaisesti kehitys on ollut epätasaista eri teemojen välillä. Erityisesti kumppanuuksien syventyminen ja poikkisektoraalinen yhteistyö etenivät osaamisen kehittämistä hitaammin työn edellyttämän pitkäjänteisyyden vuoksi. Yhteensä ohjelmakaudella järjestimme 79 koulutusta ja noin 520 oppimiseen ja verkostoitumiseen keskittyvää tilaisuutta ja niihin osallistui yhteensä noin 13 100 ihmistä. Fingon oman toiminnan lisäksi olemme vahvistaneet järjestöjen osaamista myös esimerkiksi osallistumalla Rastor-instituutin tarjoamien ammatti- ja erityisammattitutkintojen

kehittämiseen ja yhteismarkkinointiin. Tuloksiin vaikuttivat myönteisesti oppimistoiminnan tarvelähtöisyys, temaattiset kokonaisuudet, kumppanuudet sekä joustava reagointi toimintaympäristön muutoksiin ja ennakoiva ote keskeisiin oppimisen teemoihin. Kehitystä hidasti järjestöjen kuormittunut resurssitilanne ja se, että osa vaikutuksista on luonteeltaan epäsuoria ja näkyy vasta pidemmällä aikavälillä. Tästä huolimatta tulokset osoittavat, että Fingon tuki on vahvistanut järjestöjen valmiuksia toimia yhdessä globaalin enemmistön maiden kansalaisyhteiskunnan kanssa nopeasti muuttuvassa maailmassa ja luonut perustaa entistä tasavertaisemmalle ja kestävämmälle yhteistyölle. Tämä tukee ohjelman muutosteoriaa, jossa suomalaisten järjestöjen osaamisen ja toimintatapojen vahvistuminen nähdään keskeisenä mekanismina globaalin enemmistön kumppanien toimijuuden vahvistumiselle.

TULOSTEN VAIKUTTAVUUS JA KESTÄVYYS

Tulosten vaikuttavuutta arvioidaan suhteessa ohjelman vaikuttavuustavoitteeseen: **kehittyvien maiden kansalaisjärjestöt kykenevät toteuttamaan rooliaan kestävässä kehityksessä,** sekä ohjelmatavoitteeseen 2, jossa korostuu suomalaisten järjestöjen kyky toimia yhdessä kehittyvien maiden toimijoiden kanssa. Ohjelmatavoite 2 tukee vaikuttavuustavoitetta välillisesti mutta keskeisesti: kun suomalaiset järjestöt toimivat osaavasti, joustavasti ja kumppaneihin luottaen, globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen toimijuus ja vaikutusmahdollisuudet vahvistuvat.

Vaikuttavuus näkyy erityisesti järjestöjen parantuneena resilienssinä ja muutoskyvykkyytenä. Fingon oppimistoiminta ja vertaisverkostot ovat tukeneet järjestöjä sopeutumaan nopeasti muuttuviin olosuhteisiin, kuten rahoituksen epävarmuuteen, poliittisen tilan kaventumiseen, yhteiskunnallisen keskustelun polarisaatioon ja digitaalisiin riskeihin. Tämä on keskeistä globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen näkökulmasta, sillä kumppanien kyky ennakoida, reagoida ja toimia eettisesti haastavissa tilanteissa vaikuttaa suoraan kumppanuuksien mahdollisuuksiin, laatuun ja kestävyyteen. Olemme käyttäneet työssämme ohjelmakauden aikana monipuolisesti erilaisia oppimisen tapoja ja perinteisten koulutusten lisäksi tarjonneet esimerkiksi erilaisia työkaluja ja leirejä, sekä järjestäneet räätälöityjä koulutuksia valikoiduista aiheista jäsenjärjestöillemme ja muille kansalaisyhteiskunnan toimijoille. Monimenetelmäisyyttä on hyödynnetty erityisesti tulevaisuustaitoihin ja digitalisaatioon liittyvissä työmme sisällöissä. Olemme näin vahvistaneet sitä, että Fingon oppimisen sisällöt tavoittavat erilaisia kohderyhmiä heille parhaiten sopivin keinoin. Vaikka vaikuttavuus osaamisen tasolla on vahvistunut, sen suoraa yhteyttä globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen toimijuuteen on osin vaikea todentaa, mikä on tyypillistä kapasiteetin vahvistamiseen liittyvässä työssä.

”Me ja kumppanijärjestöjemme työntekijät halusimme päivittää tekoälyosaamistamme erityisesti hanketyöhön liittyen ja tilasimme koulutuksen Fingolta, sillä Fingolla on syvällinen asiantuntemus erilaisista globaaleista konteksteista ja järjestöjen tarpeista. Koulutus oli erinomainen ja tarjosi meille ja kumppanijärjestöillemme monipuolista ja käytännönläheistä tietoa tekoälyn hyödyistä ja haitoista.”

Sara Tabrizizadeh, Diakonissalaitos

Lisäksi monitoimijayhteistyöhön keskittyminen (Shared Actions, verkostot, työryhmät, muut yhteistyöaloitteet ja kumppanuudet) on mahdollistanut uudenlaisena muutosvoimana yritysten, tutkimuslaitosten, julkishallinnon ja kansalaisyhteiskunnan kohtaamiset ja avannut väyliä sys-

teemisille ratkaisuille. Näiden kumppanuuksien konkreettiset vaikutukset näkyvät usein viiveellä, mikä tarkoittaa, että osa ohjelmakauden aikana käynnistyneestä yhteistyöstä realisoituu vasta myöhemmin. Yritysyhteistyötilaisuuksien palautekyselyjen vastaajat kuitenkin kokevat, että kumppanuuksia uskalletaan etsiä nyt rohkeammin ja yhteistyömahdollisuudet näyttäytyvät aiempaa selkeämpinä. Olemme edistäneet tulevaisuusajattelua ja ennakointia järjestöjen jatkuvana kykynä tarkastella epävarmuutta ja rakentaa vaihtoehtoisia tulevaisuuksia. Tämä on vahvistanut järjestöjen pitkän aikavälin vaikuttavuutta.

Tulosten kestävyys perustuu siihen, että Fingon tuki on kohdistunut **osaamiseen, toimintakulttuuriin ja kumppanuusmalleihin**, ei vain yksittäisiin koulutuksiin tai hankkeisiin. Uudistumiskykyiset järjestöt -oppimiskokonaisuus, digitalisaatioon ja vallansiirtoon liittyvä työ sekä Powerbank-toiminta ovat vahvistaneet rakenteellisesti järjestöjen tapaa toimia globaalissa yhteistyössä. Myös uudet työryhmät, verkostot ja kumppanuudet kannattelevat, jatkavat ja laajentavat oppien toimeenpanoa. Esimerkiksi koulutus- ja kehitystyöryhmän toimintatapojen kehittämistyö ja syventynyt yhteistyö UM:n ja OKM:n kanssa on osaltaan vaikuttanut siihen, että järjestöjen asiantuntijuuden tunnettuus esimerkiksi kaupallisia hankkeita ajatellen on lisääntynyt. Vaikka rahoitus- ja toimintaympäristö on kiristynyt vuosina 2024–2025, Fingon työn tulokset näkyvät järjestöjen kyvyssä luoda, ylläpitää ja kehittää kumppanuuksiaan myös epävarmoissa olosuhteissa. Kestävyyttä heikentää kuitenkin järjestöjen kiristynyt resurssitilanne, joka voi rajoittaa opittujen toimintatapojen pitkäjänteistä juurtumista.

TUOTOSANALYYSI

Ohjelmakauden aikana eri alatavoitteiden edistyminen on ollut epätasaista ja osin ristiriitaista, mikä heijastaa sekä toimintaympäristön muutosta että kapasiteetin vahvistamiseen liittyvien tulosten pitkää aikajännettä.

Alatavoitteen 2.1 osalta (järjestöjen uudistumiskyky ja resilienssi) edistystä tapahtui erityisesti osaamisen, työkalujen käytön ja toimintatapojen tasolla. Fingon oppimistoiminta, sparraukset ja verkostot vahvistivat järjestöjen kykyä reagoida nopeasti muuttuviin olosuhteisiin. Vaikutukset näkyivät kuitenkin usein akuutteihin muutoksiin sopeutumisena pikemminkin kuin pitkäjänteisenä strategisena uudistumisena, mikä heijastaa järjestöjen kiristynyttä toimintaympäristöä.

Alatavoitteen 2.2 osalta (digitalisaatio- ja teknologiosaaminen) edistyminen oli vahvaa. Järjestöjen ymmärrys digitalisaation mahdollisuuksista ja riskeistä syveni, ja uusia digitaalisia ratkaisuja otettiin käyttöön sekä Suomessa että yhteistyössä globaalin enemmistön maiden kumppaneiden kanssa. Digivalta-hanke on vahvistanut kykyämme edistää tätä tavoitetta merkittävästi.

Alatavoitteen 2.3 osalta (kumppanuudet ja monitoimijayhteistyö) edistystä tapahtui erityisesti verkostojen, työryhmien ja uusien yhteistyömuotojen, kuten Shared Actions -toiminnan kautta. 10 järjestöä raportoivat olleensa yhteydessä potentiaalisiin kumppaneihin Shared Actions-tilaisuuden jälkeen, ja 1 solmittu kumppanuus sai rahoituksen Finnpartnershipilta. Kumppanuuksien syventyminen ja konkretisoituminen jäi kuitenkin osin kesken ohjelmakauden aikana, sillä niiden rakentaminen on luonteeltaan pitkäjänteistä ja tulokset näkyvät viiveellä.

Kokonaisuutena tuotosanalyysi osoittaa, että ohjelma on vahvistanut järjestöjen osaamista, yhteistyövalmiuksia ja kykyä toimia muuttuvassa toimintaympäristössä. Samalla tulokset osoittavat, että osaamisen vahvistuminen ei automaattisesti käänny lyhyellä aikavälillä syvällisiksi rakenteellisiksi muutoksiksi kumppanuuksissa tai toimintatavoissa, vaan vaikutukset ovat usein epäsuoria ja realisoituvat pidemmällä aikavälillä.

Tämä korostaa ohjelman vaikuttavuuden luonnetta: ohjelma tuottaa ensisijaisesti edellytyksiä ja valmiuksia muutokselle, joiden kautta vaikutukset globaalin enemmistön maiden kansalaisyhteiskunnan toimijuuteen syntyvät välillisesti.

OPIT JA TEHDYT MUUTOKSET

Ohjelmakauden aikana opimme, että suomalaisten järjestöjen kyky toimia yhdessä globaalin enemmistön maiden kumppaneiden kanssa vahvistuu parhaiten silloin, kun tuki yhdistää käytännöllisen osaamisen, kriittisen itsearvioinnin ja tilan yhteiselle oppimiselle. Samalla on tunnistettu, että oppimisen vaikuttavuus edellyttää entistä vahvempaa kytkentää järjestöjen strategisiin tarpeisiin ja toimintaympäristön muutoksiin. Pelkkä tekninen koulutus ei riitä, vaan vaikuttavuus edellyttää myös vallan, vastuun ja roolien tarkastelua kumppanuuksissa.

Koulutuksille ja niiden osallistujamäärille asetettuja tavoitetasoja ei saavutettu ohjelmakauden aikana, ja trendi on ollut laskeva. Osallistuminen oppimistilaisuuksiin on muuttanut muotoaan koronapandemian jälkeen, eikä aiemman ohjelmakauden osallistujamäärien pohjalta asetettuja tavoitteita koskaan saavutettu. Osin taustalla on myös resurssisyyt ja erityisesti oppimisessa ohjelmakauden aikana tapahtuneet henkilöstövaihdokset. Osa tilaisuuksista on houkutellut suuria osallistujamääriä, toiset taas eivät. Monia koulutuksia on jouduttu perumaan tai toteuttamaan vaihtoehtoisilla tavoilla. Muissa kattojärjestöissä on huomattu samanlaista trendiä avointen koulutusten suhteen. Verkostotilaisuuksien luku- ja osallistujamäärät (2.3) ovat ylittäneet tavoitetasot selvästi, mikä indikoi mahdollista muutosta siinä, miten järjestöt haluavat oppia. Fingon oman toiminnan lisäksi järjestöjen osaamista on vahvistettu esimerkiksi tekemällä yhteistyötä Rastor-instituutin ja Opintokeskus Siviksen kanssa. Perinteisten koulutusten lisäksi olemme tarjonneet räätälöityjä koulutuksia, verkkokursseja, kortteja, työkaluja, leirejä ja järjestökohtaista sparrausta. Monimenetelmäisyydellä olemme vahvistaneet sitä, että Fingon oppimisen sisällöt tavoittavat erilaisia kohderyhmiä heille parhaiten sopivin keinoin.

Vuoteen 2025 mennessä olemme tehneet useita oppimiseen liittyviä muutoksia. Olemme kohdentaneet oppimistoimintaa entistä strategisemmin tulevaisuustaitoihin, digitalisaation oikeudenmukaisuuteen ja kumppanuuksien yhdenvertaisuuteen. Vallansiirron teema on nostettu läpileikkaavaksi näkökulmaksi, ja globaalin enemmistön maiden toimijoiden ääntä on vahvistettu järjestämissämme tilaisuuksissa ja oppimisprosesseissa. Olemme vahvistaneet kokeilukulttuuria tukemaan innovointia ja oppimista epävarmuuden keskellä. Myös esimerkiksi kehitysyhteistyön systemaattinen uudistuminen olisi kuitenkin kaivannut ajassa muuttuvaa oppimiskokonaisuutta. Oppiminen ja uudistumiskyky on vahvistunut myös uuden strategian myötä: kysymme, mitä tavoittelemme järjestökenttänä pitkällä tähtäimellä, ja miten aidosti puramme eriarvoisuuden juurisyitä. Oman työmme horisontti on laajentunut. Tämä on samalla tarkoittanut joidenkin alkuperäisten sisältöalueiden karsintaa ja syventymistä valittuihin teemoihin.

Lisäksi olemme vahvistaneet vertaisoppimista ja verkostomaista työskentelyä, jotta järjestöt voivat jakaa keskenään kokemuksiaan ja ratkaisujaan. Vuoden 2025 loppuun mennessä olemme myös tarkentaneet priorisointiamme, jotta rajalliset resurssit kohdistuvat niihin palveluihin, joilla on suurin merkitys järjestöjen kyvykkyydelle ja vaikuttavuustavoitteen saavuttamiselle. Näiden muutosten kautta olemme parantaneet edellytyksiä sille, että globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöt voivat toteuttaa rooliaan kestävässä kehityksessä tasavertaisessa ja kestävässä yhteistyössä suomalaisten järjestöjen kanssa.

Taulukko 2: Yhteenveto alatavoitteiden tuloksista keskeisten määrällisten mittareiden valossa tulostavoitteen 2 osalta vuonna 2025.

Alatavoitteet	Tulokset 2025
2.1. Suomalaisten järjestöjen kyky kehittää työnsä resilienssiä ja tarkoituksenmukaisuutta on vahvistunut.	70 % kyselyihin vastanneista raportoi kehittäneensä uusia toimintatapoja työnsä toteutukseen. Oppimistilaisuuksia yhteensä 19, joiden osallistujamäärä 285, joista 96 osallistujaa Afrikasta. Lisäksi räätälöityjä koulutuksia järjestöille järjestettiin 10. Osallistujamäärä oli noin 167. Oppimistilaisuuksiin osallistui 131 kansalaisjärjestöä. Näistä 77 oli jäsenjärjestöjä. Ohjelmakauden aikana koulutuksiin on osallistunut 45 % jäsenjärjestöistä. Opitun hyödynnettävyys 4,5/5.
2.2. Järjestöjen ymmärrys digitalisaatioon liittyvistä mahdollisuuksista ja riskeistä kehittyvien maiden järjestöjen kanssa on vahvistunut.	Suomalaisista ja itäafrikkalaisista (suluissa) vastanneista a) 66 % (50 %) jakoivat esimerkkejä digitaalisen kehityksen periaatteiden hyödyntämisestä b) Sukupuoleen liittyviä esimerkkejä ei kerätty 2025 kyselyssä c) 50 % (56 %) jakoivat esimerkkejä vammaisuuteen liittyvien mahdollisuuksien ja riskien huomioimisesta digitalisaatiossa ja teknologian asettelussa.
2.3. Suomalaisten järjestöjen mahdollisuudet ja valmiudet saada aikaan vuoropuhelua ja strategisia kumppanuuksia julkisten, yksityisten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa ovat vahvistuneet.	151 tilaisuutta, joissa noin 3 200 osallistujaa. Yritysyhteistyöverkoston kyselyyn vastanneista järjestöistä 42 %:lla (14/33) oli aktiivista yritysyhteistyötä. Shared Actions -seurantakyselyyn vastanneista järjestöistä 15 % (2/13) oli vahvistanut kumppanuuden yrityksen kanssa. 61 %:lla (8/13) oli vuoden loppuun mennessä neuvottelut käynnissä yritystahojen kanssa. Yrityksille kohdennettuun kyselyyn vastanneista yhdeksästä yrityksestä 56 % (5/9) on ollut uusia kontakteja ja neuvotteluja kansalaisjärjestöjen kanssa.

Tavoite 3: Kansalaisten sitoutuminen kestävään kehitykseen on lisääntynyt

KESKEISET TULOKSET JA TULOKSEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Vuosina 2022–2025 Fingo on edistänyt ohjelmatavoitetta 3 vahvistamalla kansalaisten tietoa, ymmärrystä ja osallisuutta kestävään kehitykseen sekä globaaliin oikeudenmukaisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Fingon viestintä, tapahtumat ja globaalikasvatus ovat tavoittaneet laajoja yleisöjä ja tarjonneet kansalaisille konkreettisia ja saavutettavia tapoja sitoutua kestävään kehitykseen myös tilanteessa, jossa globaalin oikeudenmukaisuuden kysymysten poliittinen ja taloudellinen tuki on heikentynyt. Kokonaisuutena tulokset osoittavat, että Fingon toiminta on onnistunut vahvistamaan kansalaisten ymmärrystä ja kiinnostusta kestävään kehitykseen, mutta muutokset varsinaisessa sitoutumisessa ovat olleet hitaampia ja epätasaisia.

Tuloskehikon mukaan Fingon viestinnän ja tapahtumien yhteenlaskettu potentiaalinen tavoittavuus oli vuonna 2025 noin 41 miljoonaa ja vuonna 2024 noin 53,5 miljoonaa, kun se vuonna 2022 oli 20 miljoonaa ja vuonna 2023 oli 26,3 miljoonaa. Tavoittavuus on kasvanut ohjelmakauden aikana ja ylittää selkeästi asetetut tavoitetasot. Samalla laaja tavoittavuus ei kaikilta osin välttämättä käänny syventyneeksi sitoutumiseksi kestävään kehitykseen. Mediaosumien määrä kasvoi ohjelmakauden aikana, ja Fingon asiantuntijat olivat näkyvästi esillä valtakunnallisessa mediassa erityisesti kehityspolitiikkaan, globaaliin eriarvoisuuteen ja kansalaisyhteiskunnan tilaan liittyvissä keskusteluissa. Tämä tuki kestävän kehityksen teemojen pysymistä julkisessa keskustelussa myös poliittisesti haastavassa ilmapiirissä. Fingolla on ainutlaatuinen rooli suomalaisessa globaaliin oikeudenmukaisuuteen ja kehitysyhteistyöhön liittyvässä keskustelussa, ja tuomme järjestöjen ja globaalien kumppaneiden ääntä systemaattisesti esiin.

Strategiakaudella 2021–2024 vaikuttamisviestintä valittiin Fingon viestinnän tärkeimmäksi tehtäväksi. Käytännössä tämä konkretisoitui erityisesti vahvassa panostuksessa toimintaympäristön haasteisiin liittyvään vaikuttamisviestintään avainhetkinä sekä ajankohtaisviestintään, jota on ohjelmakauden aikana systematisoitu. Ajankohtaisiin asioihin tarttuvan sisällöntuotannon sekä aktiivisen mediakontaktoinnin tuloksena olemme saaneet aiempaa enemmän kutsuja eri medioiden haastatteluihin, ja toimittajat ovat pyytäneet asiantuntijoiltamme taustoittavia haastatteluita. Myös keskittyminen viestintään ohjelman teemoista, mm. kestävä kehitys, kansalaisyhteiskunnan tila, kestävä talous, ilmasto-oikeudenmukaisuus, toimintaympäristön muutokset ja järjestöjen työn tulokset lavensi tavoitteidemme mukaisesti medianäkyvyyttämme kehitysrahoituskysymysten ulkopuolelle. Toki on huomioitava, että mm. COVID19-pandemia, Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja Orpon hallituksen toistuvat kehitysyhteistyörahoitukseen liittyvät leikkaukset haastoivat globaalien sisältöjen saamista julkiseen keskusteluun ja erityisesti ohjelmakauden lopulla käänsivät jälleen fokusta rahoituskysymyksiin. Tämä osoittaa, että viestinnän vaikuttavuus on vahvasti sidoksissa ajankohtaisiin poliittisiin ikkunoihin, eikä pelkkä viestinnän laatu riitä varmistamaan näkyvyyttä. Osallistuimme kehitysrahoitusta koskevaan julkiseen keskusteluun muun muassa kampanjoimalla yhdessä jäsenjärjestöjemme kanssa ja pitkäjänteisellä mediatyöllä. Näillä työkaluilla puolustimme kehitysyhteistyötä haastavassa tilanteessa ja rohkaisimme päättäjiä puolustamaan kehitysrahoitusta. Saavutimme kehitysrahoituksen osalta niin sosiaalisessa mediassa kuin perinteisen median puolella hyviä onnistumisia. Myös esimerkiksi aktiivinen viestintä Palestiinan tilanteesta toi ansaittua medianäkyvyyttä Fingolle. Samoin sääntöperustaisuuden ja laajan turvallisuuden korostaminen Suomen ulkopolitiikan linjana toi tuloksia.

Yhteiskunnalliset päättäjät, kuten tasavallan presidentin kanslia sekä poliittiset päättäjät ja heidän avustajansa ovat olleet meihin yhteydessä ja pyytä-

neet lisätietoja ja tausta-aineistoja eri aiheista, kuten Palestiinan tilanteesta, kauppapolitiikasta ja tullien vaikutuksesta, YK-reformista ja kansainvälisestä kehitysrahoituksesta. Olemme myös luoneet suhteita kansainväliseen mediaan, kuten Devexiin.

Oma mediamme Maailman Kuvalehti uudistui ohjelmakauden aikana, kun Maailma.net uutissivusto yhdistyi Maailman Kuvalehden kanssa vuoden 2025 alussa. Yhdistyminen mahdollisti mm. vahvemman sisältöpanostuksen ajankohtaisjournalismiin. Lehdestä tuli ohjelmakauden aikana ainoa suomenkielinen julkaisu, joka uutisoi erityisesti globaaleista kehityskysymyksistä ja kestävästä kehityksestä. Media-alan ja erityisesti painettujen lehtien haasteista huolimatta lehden lukija- ja kävijämäärät ovat säilyneet suunnilleen entisellä tasolla. Lehden vaikutus perustuu erityisesti syventävään ja kontekstualisoivaan sisältöön, joka vahvistaa lukijoiden ymmärrystä ja tarjoaa välineitä kestävän kehityksen kysymysten käsittelyyn. Lehden digisisältöjä ja näkyvyyttä sosiaalisen median alustoilla on kehitetty merkittävästi ohjelmakauden aikana. Maailman Kuvalehden tuottamat tapahtumat tavoittivat vuonna 2025 yhteensä 4 690 ihmistä. Lehti sai Suomen Kehitysjournalismi -palkinnon kunniamaininnan sekä Villa Karon Pronssipantteri-palkinnon. Päätoimittaja Anni Valtonen palkittiin myös Aikakauslehtien päätoimittajien yhdistyksen Julius-palkinnolla.

Maailman Kuvalehden verkkosivuilla kävi vuonna 2025 133 835 yksilöityä kävijää. Julkaisimme 275 juttua, joista osa pelkästään verkossa, osa myös painetussa lehdessä. Tihensimme uutiskirjeen julkaisutahtia noin kolmeen viikkoon, ja lisäsimme vastaanottajalistalle myös Maailma.netin aiemmat uutiskirjeen tilaajat. Tilaajia oli vuodenvaihteessa 2025–2026 yhteensä 2 754. Uutena sisältötyyppinä lanseerasimme podcastit. Lehdellä oli Facebook-seuraajia vuodenvaihteessa 2025–2026 noin 12 000 ja Instagram-seuraajia vajaat 6 200. Vuonna 2025 avasimme myös LinkedIn-tilin, jolle kertyi 371 seuraajaa. Facebookissa oli vuoden 2025 aikana 1,7 miljoonaa katselua. Instagramissa tavoittavuus (reach) oli 1,74 miljoonaa, näyttökertoja (impressions) 2,5 miljoonaa. Digitaalisten kanavien kehittäminen on mahdollistanut laajemman tavoittavuuden, mutta samalla kiristyvä kilpailu huomiosta sosiaalisessa mediassa on vaikeuttanut sitoutumisen syventämistä.

Lukijatutkimuksen mukaan painetun lehden lukijoista 97,1 % oli lehteen vähintään melko tyytyväinen. Verkon lukijoista 85,7 % oli verkkojulkaisuun ainakin melko tyytyväinen. Painetun lehden lukijoista 91 % oli vähintään osittain samaa mieltä siitä, että lehti on lisännyt ymmärrystä globaalien haasteiden syy-seuraussuhteista (verkkojulkaisun lukijat 75 %) ja 75 % koki lehden lisänneen heidän sitoumustaan kestävän kehityksen tavoitteisiin (verkkojulkaisun lukijat 62 %).

Keskeisiä tuloksia syntyi myös Fingon suurten yleisötapahtumien kautta. Maailma kylässä

-festivaali toimi elämyksellisenä ja monitoimijaisena kohtaamisalustana, jossa kansalaiset, järjestöt ja globaalin enemmistön maiden toimijat kohtasivat ja jossa kestävän kehityksen kysymykset konkretisoituivat osaksi arkipäiväistä yhteiskunnallista keskustelua. Festivaali tavoitti vuosittain kymmeniä tuhansia ihmisiä. Vuonna 2022 festivaali järjestettiin pienimuotoisemmin COVID-19-pandemian aiheuttaman epävarmuuden takia, ja tavoitti 21 500 kävijää. Vuonna 2023 festivaalilla kävi noin 49 000 kävijää, ja vuonna 2024 kävijämäärä pysyi samalla tasolla epävakaista sääolosuhteista huolimatta. Vuonna 2025 festivaali saavutti Suvilahdessa kävijäennätyksen: 62 000 kävijää kahden päivän aikana. Kävijäkyselyjen perusteella festivaali lisäsi kävijöiden ymmärrystä kestävän kehityksen ja globaalin oikeudenmukaisuuden kysymyksistä sekä vahvisti kokemusta omista vaikutusmahdollisuuksista näiden teemojen edistämisessä.

Mahdollisuuksien torit järjestettiin vuosittain 9–12 paikkakunnalla, ja ne tavoittivat vuosittain yhteensä noin 16 000–21 000 kävijää. Torit vahvistivat paikal-

”Lehti toimii siltojen rakentajana: se tuo lukijoille ymmärrystä eri kulttuureista ja yhteiskunnista, vähentää yksipuolisuutta maailman kuvaamisessa ja haastaa ennakkoluuloja.”

Pronssipantteri-palkinnon perustelut

listason kansalaistoimintaa ja osallistumismahdollisuuksia erityisesti alueilla, joilla muuta globaalikasvatustoimintaa on vähän. Vakiintuneiden tapahtumakonseptien rinnalla olemme pilotoineet uusia, elämyksellisiä tapoja edistää oppimista ja lisätä kiinnostusta kansainvälisiin kysymyksiin. Näiden kokeilujen, kuten tunteisiin nojaavien ja kokemuksellisten työpajojen sekä uusien yhteistyökumppanuuksien kautta olemme vastanneet odotuksiin rohkeista aloitteista ja vahvistaneet asemaamme oppivana organisaationa. Tapahtumat loivat erityisesti tiloja osallistumiselle ja kokemukselliselle oppimiselle, mikä on keskeinen mekanismi sitoutumisen vahvistumisessa, vaikka vaikutukset yksilötasolla vaihtelevat.

Jäsenjärjestöjen viestintäosaamisen osalta keskiössä ohjelmakaudella oli viestinnän ja vaikuttamistyön oppimiskokonaisuuksien lisäksi eettinen kehitysviestintä. Laadimme tiiviissä yhteistyössä jäsenjärjestöjemme kanssa aktiivisella työpajatyöskentelyllä eettisen kehitysviestinnän ohjeet, joihin nykyisellään kaikki Fingon jäsenet ovat sitoutuneita sekä jatkona vielä vuoden 2025 lopulla hieman keskeneräisen eettisen kehitysviestinnän sanaston. Ohjeiston ja sanaston tavoitteena on ohjata ja kannustaa järjestöjä viestimään ohjeistuksen sitoumusten mukaisesti. Tavoite kiteytyy arvolupaukseen: Viestintämme perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja edistämiseen sekä do no harm -periaatteeseen. Tavoitteenamme on edistää globaalia solidaarisuutta ja vähentää eriarvoisuutta. Sisältöjen laatimisessa hyödynsimme myös kansainvälisten sisarjärjestöjemme, kuten brittiläisen Bondin ja hollantilaisen Partosin sekä suomalaisten ja kansainvälisten asiantuntijoiden osaamista. Tämä vahvistaa viestinnän laatua ja eettisyyttä pitkällä aikavälillä, vaikka vaikutukset yleisöjen käyttäytymiseen näkyvät viiveellä.

Yhteistyö Fingon jäsenten kanssa oli varsin aktiivista ohjelmakauden aikana. Eettisen kehitysviestinnän lisäksi toteutimme vuosittain yhdessä Toimi, koska voit! -kampanjan, eduskunta- ja EU-vaalikampanjan ja jäsenet osallistuivat myös presidentinvaalitenttien kysymysten laadintaan. Vaihtelevilla kokoonpanoilla teimme yhdessä myös systemaattista vaikuttamista ja viestintää mm. ilmasto-, vero- ja yritysvastuukysymyksistä sekä Palestiinan tilanteesta. Tiivistimme yhteistyötä myös muiden suomalaisten kattojärjestöjen kanssa. Teimme aktiivisesti yhteistyötä jäsenjärjestöjemme kanssa Orpon hallituksen kehysriihien ja budjettiriihien aikana. Arviomme mukaan tämä yhteistyö on parantanut vaikuttamisviestinnän tuloksia merkittävästi.

Globaalin kansalaiskasvatuksen osalta tuloskehikko osoittaa Fingon vahvistaneen erityisesti järjestöjen ja kasvatusalan toimijoiden valmiuksia lisätä kansalaisten ymmärrystä ja taitoja globaaleissa kysymyksissä. Korkeimmillaan viestinnän ja globaalin kansalaiskasvatuksen koulutuksiin osallistuneista järjestöistä 85 % raportoi osaamisensa vahvistuneen (vuonna 2023), erityisesti viestinnän, kampanjoinnin ja yleisöjen tavoittamisen osalta. Useampi järjestö raportoi jo käytäntöön viedystä syvemmästä muutoksesta toiminnassa tai työprosessissa. Tuimme myös globaalikasvatusverkoston järjestöjen vertaisoppimista työhön liittyvissä ajankohtaisissa aiheissa ja toimimme alustana järjestöjen yhteistyölle ja vaikuttamiselle. Fingon koordinoimana globaalikasvatusverkosto koulutti Maailma koulussa -yhteistyössä 400–600 opettajaksi opiskelevaa lukuvuosittain. Osallistuimme myös kasvatus- ja nuorisoalan tapahtumiin, kuten Educa-messuille ja Nuori-tapahtumaan, ja tarjosimme kasvatus- ja nuorisoalan ammattilaisille tietoa ja työvälineitä globaalien kysymysten käsittelyyn. Toimemme lisäsivät järjestöjen kykyä tavoittaa toiminnalleen keskeisiä kohderyhmiä ja käsitellä kestävää kehitystä ja globaaleja kysymyksiä laadukkaasti ja kansalaisia osallistavalla tavalla. Vaikutukset kohdistuivat erityisesti järjestöjen ja kasvatusalan toimijoiden kapasiteettiin, eikä suoraa muutosta kansalaisten toimintaan kaikilta osin voitu osoittaa.

Ohjelmakauden alussa korostui globaaliin kansalaiskasvatukseen liittyvä vaikuttaminen. Onnistuimme saamaan keskeisiä viestejä mukaan useampaan kansainväliseen prosessiin, kuten mm. rauhankasvatusta käsittelevään UNESCO:n 1974-suositukseen ja aikuiskoulutusta ja -kasvatusta käsittelevään Marrakech Framework for Action -asiakirjaan. Koordinoimme myös globaalin kansalaiskasvatuksen työryhmää, joka toi

yhteen kestävän kehityksen alatavoitteen 4.7. parissa toimivia tahoja eri sektoreilta (kuten järjestöistä, ministeriöistä, tutkimuskentältä ja vapaan sivistystyön kentältä) käymään vuoropuhelua ja tekemään yhteistyötä kansalaisten kestävän kehityksen tietojen ja taitojen edistämiseksi (SDG4.7.) Suomessa. Ohjelmakauden loppua kohden järjestöjen toimintaympäristö muuttui merkittävästi. Tästä johtuen suuntasimme resursseja erityisesti järjestöjen rahoitusneuvontaan ja -koulutukseen, VGK-vaikuttamiseen sekä järjestöjen yhteistyön ja verkostojen vahvistamiseen.

Fingolla on ohjelmakauden aikana ollut useita globaalikasvatukseen liittyneitä erillishankkeita, joista on ollut paljon synergiahyötyä ohjelman toteutusta ajatellen. Ohjelmakauden aikana toteutimme esimerkiksi hankkeet: Transformer 2030 (OPH), Globaalin sivistyksen edelläkävijät (Sitra), CGC ja Bridge 47 (DEAR).

Tuloksiin vaikuttivat erityisesti vakiintuneet ja tunnetut tapahtumakonseptimme, laaja yhteistyö jäsenjärjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa, monikanavainen viestintä (tapahtumat, media, sosiaalinen media ja julkaisut) sekä kyky sopeuttaa toimintaa muuttuviin olosuhteisiin, kuten tapahtumatuotannollisiin haasteisiin, resurssipaineisiin ja mediaympäristön muutoksiin.

TULOSTEN VAIKUTTAVUUS JA KESTÄVYYS

Tulosten vaikuttavuutta arvioidaan suhteessa ohjelman vaikuttavuustavoitteeseen: **kehittyvien maiden kansalaisjärjestöt kykenevät toteuttamaan rooliaan kestävässä kehityksessä**, sekä ohjelmatavoitteeseen 3, jossa korostuu kansalaisten sitoutuminen kestävään kehitykseen. Ohjelmatavoite 3 tukee vaikuttavuustavoitetta epäsuorasti mutta olennaisesti: kansalaisten tietoisuus, myönteiset asenteet ja valmiudet toimia kestävän kehityksen puolesta luovat yhteiskunnallista tukea kansalaisyhteiskunnalle ja kehityspolitiikalle, jotka puolestaan mahdollistavat globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen toiminnan. Tämä vaikutusmekanismi on epäsuora ja pitkän aikavälin luonteinen, eikä sen vaikutus näy välittömästi yksittäisissä mittareissa.

Vaikuttavuus näkyy ennen kaikkea siinä, että toimintamme on pitänyt kestävän kehityksen ja globaalin oikeudenmukaisuuden teemat näkyvinä ja ymmärrettävinä suomalaisessa julkisessa keskustelussa. Julkiset tapahtumat, viestintä ja globaali kansalaiskasvatus ovat tarjonneet kansalaisille ja yhteistyötahoille tiloja, joissa globaaleja kysymyksiä voidaan käsitellä dialogisesti, moniäänisesti ja kokemuksellisesti. Näiden kautta kansalaisten tietoisuus, myönteiset asenteet ja koettu toimijuus kestävän kehityksen edistämisessä ovat vahvistuneet. Tämä on osaltaan luonut edellytyksiä kansalaisyhteiskunnan toiminnalle ja arvostukselle. Työmme on myös vahvistanut järjestöjen ja erityisesti kasvatusalan toimijoiden osaamista ja kykyä käsitellä globaaleja kestävyyskysymyksiä omassa työssään eri-ikäisten ja erilaisista taustoista tulevien ihmisten parissa. Verkostomaisessa toiminnassamme mukana olleet järjestöt ovat korostaneet sitä, että heidän toimintansa kannalta merkittävää on se, että Fingo toimii alustana ja tarjoaa mahdollisuuksia yhteiselle toiminnalle. Tämä tukee demokraattista osallistumista ja vahvistaa kansalaisyhteiskunnan legitimiteettiä tilanteessa, jossa kansalaisjärjestöjen rooli ja rahoitus ovat olleet kyseenalaistettuja.

Tulosten kestävyys perustuu luomiimme pysyviin rakenteisiin ja verkostoihin. Maailma kylässä -festivaali, Mahdollisuuksien torit, globaalikasvatuksen valtakunnalliset verkostot, Maailman Kuvalehti sekä aktiivinen viestintäyhteistyö erityisesti Fingon jäsenten kanssa ovat vakiintuneita toimintamuotoja, jotka mahdollistavat pitkäjänteisen kansalaistoiminnan ja kestävän kehityksen käsittelyn yksittäisiä kampanjoita laajemmin. Vaikka resurssipaineet ja rahoitusleikkaukset ovat lisänneet epävarmuutta, olemme kyenneet sopeutumaan ja säilyttämään keskeiset osallistumisen rakenteet. Näin ohjelmatavoite 3 tukee kestävällä tavalla vaikuttavuustavoitetta: kansalaisyhteiskunnan toiminta-edellytykset ja yleinen tuki kestävälle kehitykselle säilyvät myös muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kokonaisuuden kannalta on kuitenkin huomioitava, että suomalaisten yleistä sitoutumista kestävään kehitykseen mittaavan tutkimuksen (Verian) mukaan sitoutumisen aste ei ole merkittävästi muuttunut vuo-

desta 2022 vuoteen 2025. YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelman kestävän kehityksen tavoitteet tunnetaan hieman paremmin kuin vuonna 2022. Tuntemisen taso on kuitenkin edelleen matala. Tämä osoittaa, että vaikka tietoisuus on paikoin lisääntynyt, laaja-alainen kansalaisten sitoutuminen kestävään kehitykseen ei ole merkittävästi vahvistunut ohjelmakauden aikana. 41 % (2022 47 %) ei tunne tavoitteita lainkaan, 32 % (2022 31 %) arvioi tuntevansa heikosti ja 17 % (2022 13 %) kohtalaisesti. Erinomaisesti tai hyvin tuntevien osuus kohderyhmän suomalaisten keskuudessa on yhteensä vain 8 % (2022 7 %). Muita paremmin tavoitteet tuntevat 15–30-vuotiaat, akateemisesti koulutetut, vihreiden, vasemmistoliiton ja muiden kuin nimettyjen puolueiden kannattajat sekä ne, jotka arvioivat olevansa erittäin tai hyvin sitoutuneita kestävän kehityksen edistämiseen. Tavoitteiden tunteminen on heikointa 50–64-vuotiaiden sekä niiden keskuudessa, jotka eivät äänestäisi, tai eivät halua tai osaa sanoa ketä äänestäisivät, jos eduskuntavaalit olisivat nyt (tutkimus toteutettiin loppuvuodesta 2025).

Vaikka edistyminen on tulosten valossa hidasta, kestävän kehityksenkin suhteen hyvin polarisoituneessa yhteiskunnallisessa ilmapiirissä positiivista kehitystrendiä voidaan silti pitää jonkinasteisena myönteisenä saavutuksena. Lisäksi on huomioitava, että tutkimuksen mukaan kestävän kehityksen tavoitteet parhaiten tuntevien henkilöiden voidaan päätellä edustavan suuren yleisön osalta pääkohderyhmämme eli aktiivisia, globaaleista aiheista kiinnostuneita tai niihin myönteisesti tai neutraalisti suhtautuvia ihmisiä. Näkyvämpi muutos olisi vaatinut ihmisten tavoittamista laajemmin ns. ydinkannattajajoukkomme ulkopuolelta. Ohjelman keskeinen haaste on ollut tavoittaa ja sitouttaa uusia kohderyhmiä perinteisen tukijoukon ulkopuolella. Toki on huomioitava myös, ettei sitoutuminen tai sitoutumattomuus kestävän kehityksen tavoitteisiin ole yksinomaan Fingon käsissä.

TUOTOSANALYYSI

Ohjelmakauden aikana ohjelmatavoitteen 3 alatavoitteiden edistyminen on ollut osin vahvaa, mutta vaikutuksiltaan ristiriitaista.

Alatavoitteen 3.1 osalta (viestinnän ja tapahtumien tavoittavuus ja kiinnostuksen herättäminen) edistystä tapahtui selkeästi. Fingon viestintä ja tapahtumat tavoittivat laajoja yleisöjä ja lisäsivät kiinnostusta kestävään kehitykseen sekä kansalaisyhteiskunnan rooliin. Vaikutukset näkyivät kuitenkin ensisijaisesti tietoisuuden ja kiinnostuksen kasvuna, eikä kaikilta osin syventyneenä sitoutumisena tai käyttäytymisen muutoksena.

Alatavoitteen 3.2. osalta (jäsenjärjestöjen viestintä- ja globaalikasvatusosaaminen) edistystä tapahtui erityisesti osaamisen, työkalujen ja eettisten viestintäperiaatteiden kehittymisenä. Tämä vahvisti järjestöjen valmiuksia tavoittaa yleisöjä, mutta vaikutukset kansalaisten toimintaan syntyvät pääosin välillisesti.

Alatavoitteen 3.3 osalta (globaalikasvatuksen roolin vahvistaminen Agenda 2030:n saavuttamisessa) edistystä tapahtui erityisesti ohjelmakauden alkuvaiheessa kansainvälisissä ja kansallisissa prosesseissa. Ohjelmakauden loppupuolella resursseja uudelleenallokoitiin toimintaympäristön muutosten vuoksi.

Kokonaisuutena tuotosanalyysi osoittaa, että ohjelma on onnistunut vahvistamaan tietoisuutta, osaamista ja kiinnostusta kestävään kehitykseen, mutta näiden kääntyminen laajamittaiseksi sitoutumiseksi on ollut rajallisempaa. Tämä korostaa ohjelman vaikuttavuuden luonnetta: vaikutukset syntyvät pääasiassa epäsuorasti julkisen keskustelun, osaamisen ja osallistumisen mahdollisuuksien kautta.

OPIT JA TEHDYT MUUTOKSET

Ohjelmakauden aikana olemme oppineet, että kansalaisten sitoutumista kestävään kehitykseen vahvistetaan tehokkaimmin yhdistämällä laaja tavoittavuus ja sisällöllinen syvyys. Pelkkä näkyvyys ei riitä, vaan vaikuttavuus edellyttää mahdollisuuksia osallistumiseen, kohtaamiseen, kriittiseen keskusteluun ja tunteita herättäviin kokemuksiin. Tämän perusteella olemme kehittäneet tapahtumiemme sisältöjä entistä vuorovaikutteisemmiksi ja vahvistanut globaalin enemmistön maiden toimijoiden näkyvyyttä ja ääntä ohjelmissa. Seuraamme jatkuvasti erilaisten viestintäväylien trendejä ja ilmiöitä, jotka puhutte-

levat yleisöjä. Olemme panostaneet eettiseen kehitysviestinnän kehittämiseen yhdessä jäsentemme kanssa. Muutamme ketterästi viestintätapojamme sen pohjalta, mitkä keinot tehoavat ja kannustavat toimintaan.

Lisäksi olemme oppineet, että vakiintuneet ja tunnetut tapahtumakonseptit vahvistavat toiminnan pitkäjänteistä kestävyyttä epävarmassa toimintaympäristössä. Maailma kylässä -festivaalin laajasti tunnettu tapahtumakonsepti on madaltanut osallistumiskynnystä sekä yleisöille että yhteistyökumppaneille ja tukenut toiminnan jatkuvuutta myös muuttuvassa toimintaympäristössä.

Olemme tehneet muutoksia, joilla pyrimme vastaamaan kiristyneeseen rahoitus- ja toimintaympäristöön. Olemme priorisoineet viestintää ja tapahtumatuotantoa siten, että ne tukevat mahdollisimman suoraan kestävän kehityksen ydinteemoja ja ohjelman vaikuttavuustavoitetta. Globaalikasvatusverkoston koordinoinnissa olemme siirtyneet entistä verkostomaisempaan toimintatapaan, jossa vertaistuki ja yhteistyö auttavat järjestöjä ylläpitämään ja kehittämään toimintaansa heikentyneessä rahoitustilanteessa. Ohjelmakauden alussa priorisoimme globaaliin kansalaiskasvatukseen liittyvää vaikuttamistyötä, ja ohjelmakauden loppua kohden teimme sitä pienimuotoisemmin osana muita ohjelmatavoitteita. Resurssisyistä luovuimme suunnitelmista kouluttaa järjestöistä faktantarkistajia ja kehittää mediasuhteitamme paikallismedioiden kanssa, sillä valtakunnalliset mediat tavoittavat laajasti ihmisiä myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelta.

Olemme myös vahvistaneet digitaalisten ja hybridimuotoisten toimintatapojen hyödyntämistä, mikä on parantanut saavutettavuutta ja mahdollistanut uusien yleisöjen tavoittamisen. Olemme näin vahvistaneet kansalaisten monikanavaisia mahdollisuuksia sitoutua kestävään kehitykseen.

Taulukko 3: Yhteenveto alatavoitteiden tuloksista keskeisten määrällisten mittareiden valossa tulostavoitteen 3 osalta vuonna 2025.

Alatavoitteet	Tulokset 2025
3.1. Fingon viestintä ja tapahtumat ovat saavuttaneet laajan yleisön ja herättäneet kiinnostusta kestävään kehitykseen sekä kansalaisyhteiskunnan rooliin sen edistämisessä.	Julkisuuden yhteenlaskettu potentiaalinen tavoittavuus oli 41 miljoonaa median kuluttajaa, ja tavoittavuus laski edellisvuoden ennätyslukemista 23 %. Saamassaan julkisuudessa Fingo oli täysin keskeisessä tai tärkeässä roolissa 11 %:ssa ja myötävaikuttavassa roolissa 44 %:ssa. Pieniä mainintoja oli 45 % julkisuudesta. Fingon sosiaalisen median kanavien sitoutumisia oli yhteensä 113 202, Maailman Kuvalehdellä 200 632, Maailma kylässä -festivaalilla 95 404 ja Globaalikasvatuksella 3 087. Maailma kylässä festivaali keräsi 62 000 kävijää. 72 % vastaajista koki saaneensa festivaalilta hyödyllistä tietoa tai uusia näkökulmia globaaleista teemoista ja kansalaisjärjestöjen työstä. 63 % koki, että festivaalilta saatu tieto on vaikuttanut heidän toimintaansa. Mahdollisuuksien toreja järjestettiin 10 kpl ja kävijämäärä oli yhteensä noin 21 650. Maailman Kuvalehden lukijakyselyyn vastanneista 83 % (printti ja verkko) kertoi, että lehti on lisännyt ymmärrystä globaalien haasteiden syy-seuraussuhteista, 83 % kertoi lehden antavan innostusta vaikuttaa paremman maailman puolesta ja 77,5 kertoi lehden lisänneen arvostusta kansalaisjärjestöjen työtä kohtaan. Printin lukijoiden vastaukset olivat keskiarvoja positiivisempia. Viestinnän järjestöyhteistyötä tehtiin 133 eri järjestön kanssa, ja siihen osallistui noin 55 % kaikista Fingon jäsenistä. Maailma kylässä -festivaalilla oli yhteensä 123 järjestöä näytteilleasettajina ja Mahdollisuuksien toreilla 171 järjestöä. Näistä jäsenjärjestöjä oli yhteensä 98.
3.2. Jäsenjärjestöjen viestintäosaaminen ja globaalin kansalaiskasvatuksen osaaminen on vahvistunut.	100 % palautetta antaneista raportoi GKK-työhön liittyvän osaamisen, työkalujen ja konseptien muutoksesta (esim. tukea suunnitteluun, arviointiin käytettävät mittarit, alustat materiaalien jakamiselle, uudet näkökulmat oppimateriaaleihin). 4 viestintäkoulutusta ja 3 viestintäverkoston puitteissa järjestettyä avointa tapaamista, joista kaksi liittyi eettisen kehitysviestinnän sanastoon ja yksi mainontaan Metan kanavissa. Osallistujia 38 eri järjestöistä. 2 globaalin kansalaiskasvatuksen koulutusta, osallistujia 25 järjestöstä.
3.3. Eri toimijat ovat saaneet tietoa globaalin kansalaiskasvatuksen keskeisen tärkeästä roolista Agenda 2030:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa.	-

Oppiminen, arviointi, tilivelvollisuus ja läpinäkyvyys

KESKEISET OHJELMATASON ARVIOINNIT JA NIIDEN MENETELMÄT

Ohjelmakaudella 2022–2025 olemme systemaattisesti kehittänyt seurantaa, arviointia ja niistä oppimista sekä tilivelvollisuuden ja läpinäkyvyyden käytäntöjä osana ohjelman toimeenpanoa. Keskeisenä tavoitteena on ollut vahvistaa ymmärrystä siitä, miten ohjelma edistää vaikuttavuustavoitetta eli kehittyvien maiden kansalaisjärjestöjen kykyä toimia kestävässä kehityksessä sekä tuottaa tietoa päätöksenteon ja toiminnan kehittämisen tueksi.

Muutosharavointi (Outcome Harvesting) nousi keskeiseksi seurantamenetelmäksi ohjelmakauden aikana. Pilotoimme sitä jäsenten kanssa toteutetun koulutuksen jälkeen vaikuttamistyössä, ja myöhemmin laajensimme sen käytön koko organisaatioon. Muutosharavoinnin avulla olemme tunnistaneet konkreettisia muutoksia meille keskeisissä toimijoissa. Muutoksissa on aina sidos kontribuutioomme, vaikka ne eivät olisi yksin Fingon aikaansaannosta. Muutokset voivat olla myös yllättäviä, ennakkoon määriteltyjen tulosketjujen ulkopuolelta syntyviä muutoksia, joiden havaitseminen on hyödyllistä monimutkaisessa ja nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Menetelmä on lisännyt ymmärrystä työn todellisista, vaiheittain etenevistä vaikutuksista. Se auttaa myös henkilökuntaa näkemään oman työn tulokset paremmin ja monipuolisemmin kuin aiempi seuranta, joka painottui enemmän määrälliseen seurantaan tuotostasolla.

Laadullisen seurannan lisäksi seurantaamme ovat tukeneet **vuosittaiset kyselyt ja palautemekanismit**, kuten jäsenkyselyt, tapahtuma- ja koulutuspalautteet, päättäjä- ja mediakyselyt sekä lukija- ja kävijätutkimukset. Näiden avulla olemme keränneet systemaattista tietoa siitä, miten toimintamme koetaan ja millaisia muutoksia se on saanut aikaan eri kohderyhmissä.

Seurannasta ja arvioinnista oppimisen tueksi vakiintui ohjelmakaudella **tulospäivä-konsepti**, jossa Fingon yksiköt raportoivat keskeisistä onnistumisista, haasteista ja fiiliksistä. Raportointia tarkennetaan tulospäivän aikana yhteisesti sekä aktiivisten kuuntelijoiden temaattisten nostojen avulla. Sen jälkeen nostoja tulkitaan myös toimintaympäristön ja riskien valossa, ja priorisoidaan yhteiset kehittämis- ja muutostoimet. Tällainen puolivuosittainen kokoontuminen tuloksien äärellä on tukenut hyvin Fingon päätöksentekoa ja kehittämistä.

Ohjelman toteutusta on lisäksi arvioitu **ulkopuolisen evaluaation avulla vuonna 2024**, mikä tarjosi kokonaisvaltaisen kuvan ohjelman tuloksista ja vaikutuksista. Evaluaatio vahvisti Fingon roolin erityisesti kansalaisyhteiskunnan yhteistyön fasilitaattorina, mutta toi esiin myös kehittämistarpeita muun muassa muutosteorian selkeyttämisen osalta. Evaluaation suosituksia on hyödynnetty ohjelmakauden loppupuolen toiminnan suuntaamisessa sekä seuraavan ohjelmakauden suunnittelussa.

Riskit

KESKEISET RISKIT JA OHJELMAAN VAIKUTTAVAT ULKOISET TEKIJÄT

Ohjelmakaudella 2022–2025 Fingon toimintaan sekä ohjelman tulosten saavuttamiseen on vaikuttanut useita keskeisiä riskejä ja ulkoisia tekijöitä, jotka liittyvät erityisesti poliittiseen toimintaympäristöön, rahoituksen muutoksiin sekä kansalaisyhteiskunnan aseman kehitykseen. Riskien toteutumista on seurattu systemaattisesti ja niitä on pyritty hallitsemaan ennakoivalla suunnittelulla, priorisoinnilla ja toimintatapojen kehittämisellä.

Keskeisin ohjelmaan vaikuttanut riski on ollut **poliittisen toimintaympäristön muutokset Suomessa, Euroopassa ja globaalisti**, erityisesti kehityspolitiikan ja kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten näkökulmasta. Ohjelmakauden aikana Suomen kehitysyhteistyömäärärahoihin kohdistui mittavia leikkauksia, ja kansalaisyhteiskunnan roolia osana kehityspolitiikkaa kyseenalaistettiin aiempaa enemmän. Tämä heikensi suoraan ohjelman keskeistä oletusta siitä, että järjestelmällinen vaikuttamistyö voisi turvata rahoituksen tason ja vahvistaa kansalaisyhteiskunnan asemaa. Riski toteutui, mutta sitä onnistuttiin osin hallitsemaan vaikuttamistyön kautta esimerkiksi pyrkimällä lieventämään leikkauksia ja varmistamalla kansalaisyhteiskunnan osallistuminen keskeisiin prosesseihin.

Toinen keskeinen riski liittyi **järjestöjen rahoitus- ja resurssipohjan heikkenemiseen**, joka vaikutti suoraan sekä Fingon jäsenjärjestöjen toimintaan että niiden osallistumismahdollisuuksiin ohjelman toimintoihin. Resurssien niukkeneminen näkyi muun muassa osallistujamäärien laskuna koulutuksissa ja lisääntyneenä tarpeena kohdentaa toiminta lyhyen aikavälin selviytymiseen pitkäjänteisen kehittämisen sijaan. Tämä rajoitti osaltaan ohjelman tavoitteiden saavuttamista, erityisesti järjestöjen uudistumiskyvyn ja strategisen kehittämisen näkökulmasta.

Ohjelmaan vaikutti myös laajempi **kansalaisyhteiskunnan tilan kaventuminen** sekä globaalisti että Euroopassa. Tämä näkyi esimerkiksi osallistumismahdollisuuksien rajoittumisena joissakin poliittisissa prosesseissa, julkisen keskustelun polarisoitumisena sekä kasvavana epäluottamuksena instituutioita kohtaan. Riski vaikutti erityisesti ohjelmatavoitteisiin, jotka liittyivät sekä päätöksentekoon vaikuttamiseen että kansalaisten sitoutumiseen kestävään kehitykseen. Samalla se kuitenkin korosti Fingon työn relevanssia ja tarvetta vahvistaa kansalaisyhteiskunnan legitimiteettiä ja toimintaedellytyksiä.

Merkittävä ulkoinen tekijä oli myös **mediaympäristön ja viestintäkanavien muutos**, mukaan lukien sosiaalisen median alustojen toimintalogiikan muutokset, kilpailun kiristyminen näkyvyydestä ja yhteiskunnallisen keskustelun polarisaatio. Nämä tekijät vaikeuttivat kestävän kehityksen teemojen näkyvyyden ja vaikuttavuuden varmistamista sekä lisäsivät resurssipainetta viestinnässä.

Lisäksi ohjelmaan vaikuttivat **globaalit kriisit ja epävarmuustekijät**, kuten Venäjän hyökkäyssodan seuraukset, geopoliittisten jännitteiden kasvu sekä humanitaaristen kriisien lisääntyminen. Nämä muuttivat toimintaympäristöä nopeasti ja ohjasivat huomiota pois pitkän aikavälin kehityspolitiikasta akuutteihin kriiseihin, mikä vaikeutti ohjelman tavoitteiden edistämistä mutta lisäsi samalla kansalaisyhteiskunnan työn merkitystä.

Ohjelman sisäisiin riskeihin kuului erityisesti **resurssien riittävyys ja priorisointi**. Ohjelmakauden aikana Fingon henkilöstöresurssit vähenivät ja rahoituspohjan epävarmuus kasvoi, mikä edellytti strategisia valintoja ja joidenkin sisältöalueiden depriorisointia. Tämä näkyi esimerkiksi globaalikasvatuksen vaikuttamistyön supistumisena ohjelmakauden loppupuolella sekä oppimistoiminnan painopisteiden muutoksena.

Riskien hallinnassa keskeiseksi osoittautui **toiminnan joustavuus ja kyky mukautua muuttuviin olosuhteisiin.** Reagoimme riskeihin muun muassa vahvistamalla verkostomaista toimintaa, kohdentamalla resursseja uudelleen, kehittämällä ennakoivaa analyysiä sekä lisäämällä yhteistyötä jäsenjärjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.

Kokonaisuutena tarkasteltuna ohjelman keskeiset riskit liittyivät toimintaympäristöön, johon Fingolla on rajallinen suora vaikutus. Tästä huolimatta ohjelma onnistui säilyttämään keskeiset toimintarakenteet ja edistämään tavoitteitaan monilta osin, erityisesti vahvistamalla vaikuttamistyön laatua, yhteistyötä ja kansalaisyhteiskunnan kykyä toimia vaikeissa olosuhteissa. Riskien toteutuminen ei siten estänyt tulosten saavuttamista, mutta rajoitti niiden laajuutta ja nopeutta sekä siirsi vaikuttavuuden painopistettä tilanteen heikkenemisen ehkäisemiseen sen parantamisen sijaan.

FINGON RISKIENHALLINTAJÄRJESTELMÄN TOIMIVUUS JA JÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN

Fingon riskienhallintajärjestelmä on ohjelmakauden 2022–2025 aikana kehittynyt aiempaa systemaattisemmaksi ja integroitunut entistä vahvemmin osaksi ohjelman suunnittelua, seurantaa ja päätöksentekoa. Riskienhallinta on perustunut sekä säännölliseen riskien tunnistamiseen että jatkuvaan toimintaympäristön analyysiin, mikä on mahdollistanut joustavan reagoinnin nopeasti muuttuviin olosuhteisiin.

Riskimatriisia on hyödynnetty paitsi raportoinnissa myös strategisessa suunnittelussa, erityisesti resurssien kohdentamisessa ja priorisoinnissa. Riskienhallintaa tuettiin ennakoivalla analyysilla, jossa tarkasteltiin toimintaympäristön kehityssuuntia, kuten rahoitusympäristön muutoksia, poliittisia riskejä ja kansalaisyhteiskunnan tilan kehitystä.

Ohjelmakauden aikana riskienhallinnan toimivuutta osoitti erityisesti kykymme sopeuttaa toimintaamme keskeisten riskien toteutuessa. Esimerkiksi rahoituksen vähenemiseen ja henkilöstöresurssien supistumiseen vastasimme priorisoimalla toimintaa, kohdentamalla resursseja uudelleen sekä kehittämällä uusia toimintamalleja, kuten verkostomaisempaa yhteistyötä ja kohdennettuja tukimuotoja jäsenjärjestöille. Samoin muuttuvaan poliittiseen toimintaympäristöön reagoimme lisäämällä vaikuttamisen ketteryyttä ja vahvistamalla yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Ohjelmakauden aikana olemme myös tunnistaneet kehittämistarpeita riskienhallintajärjestelmässä. Keskeinen oppi on ollut tarve vahvistaa riskienhallinnan ennakoivuutta ja strategista kytkeytymistä, jotta riskien analyysi tukee entistä suoremmin toiminnan priorisointia ja vaikuttavuuden saavuttamista. Lisäksi olemme tunnistaneet tarpeen selkeyttää vastuita riskien seurannassa sekä varmistaa, että riskitieto kulkee systemaattisesti organisaation eri tasojen välillä.

Kokonaisuutena riskienhallintajärjestelmämme on ohjelmakauden aikana ollut toimiva ja mahdollistanut sopeutumisen merkittäviin ulkoisiin muutoksiin. Samalla järjestelmän kehittäminen on vahvistanut organisaation kykyä ennakoida riskejä ja hallita niitä systemaattisesti, mikä tukee ohjelman vaikuttavuuden saavuttamista pitkällä aikavälillä.

Omistajuus ja lokalisaatio

FINGON OHJELMATYÖSSÄ omistajuus ja paikallisesti johdettu kehitys ovat keskeisiä periaatteita, jotka kytkeytyvät suoraan ohjelman päätavoitteeseen: globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen kykyyn toimia ja vaikuttaa kestävässä kehityksessä. Ohjelmakauden aikana lähestymistapamme on perustunut siihen, että vaikuttavuus syntyy vahvistamalla paikallisten toimijoiden toimijuutta, ääntä ja mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon sekä yhteistyöhön tasavertaisina kumppaneina.

Fingon työssä tämä tarkoittaa siirtymistä pohjoisen määrittelyvallasta kohti toimintamalleja, joissa kumppanit ja globaalin enemmistön toimijat ottavat vahvemman omistajuuden toimintojen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Vallansiirto konkretisoituu erityisesti toimintatavoissa, joissa kumppaneiden oma asiantuntijuus ja näkökulmat ovat keskeisessä roolissa.

Konkreettisesti omistajuus ja tuki paikallisesti johdetulle kehitykselle ovat toteutuneet useilla tavoilla ohjelmakauden aikana. Vallansiirto näkyi muun muassa vaikuttamis- ja kansainvälisessä työssämme. Koordinoimissamme kannanotoissa ja kansainvälisissä prosesseissa on systemaattisesti pyritty tuomaan esiin globaalin enemmistön toimijoiden näkemyksiä, ja samaan aikaan olemme kehittäneet vaikuttamistyötämme verkostomaisemmaksi. Esimerkiksi osallistuminen OECD DAC -vertaisarviointiin sekä YK:n prosesseihin on mahdollistanut sen, että kansalaisyhteiskunnan ja erityisesti globaalin enemmistömaiden toimijoiden näkökulmat ovat näkyneet vaikuttamisviesteissämme ja kansainvälisessä keskustelussa. Työmme Agenda 2030 -raportoinnissa ja kansainvälisissä verkostoissa on vahvistanut paikallisten toimijoiden ääntä osana globaalia dialogia. OECD DAC -kansalaisyhteiskuntakuulemiseen kokosimme jäsenten työryhmän ja heidän kumppaneitaan, mikä vahvisti kumppanien mahdollisuuksia vaikuttaa suoraan kansainvälisiin arviointiprosesseihin.

Käynnistimme vuonna 2025 Kuulumisia maailmalta -konseptin. Järjestimme keskusteluja järjestöille Nepalin ja Tansanian tilanteista sekä mediatilaisuuden Nepalin tilanteesta yhteistyössä jäsentemme kanssa. Olemme kutsuneet tilaisuuksiin puhujiksi henkilöitä kertomaan itse oman kotimaansa tilanteista.

Fingolla on kattojärjestönä keskeinen rooli jäsentemme tukemisessa vallansiirron tematiikassa. Tätä olemme tehneet muun muassa Shift the Power -työryhmällä, eettisen kehitysviestinnän ohjeistuksen yhteiskehittämisellä ja globaalin solidaarisuustyön tulevaisuuden kuvitteluun keskittyvällä työpajasarjalla. Uudet toimintamuodot vallasta keskusteluun Vallaton-festivaalilla Tampereella ja Vallattoman rauhan aukiolla Maailma kylässä -festivaalilla ovat laajentaneet keskustelua globaalikasvatustoimijoiden, taiteilijoiden ja tutkijoiden pariin. Fingon Powerbank-toiminta on tarjonnut esimerkin yhteiskehittämisestä, jossa suomalaiset järjestöt ja niiden kumppanit Itä-Afrikassa ovat yhdessä suunnitelleet ja toteuttaneet ratkaisuja paikallisiin tarpeisiin. Kokeiluissa korostui yhteisölähtöinen suunnittelu ja loppukäyttäjien osallistaminen, mikä vahvisti paikallisten toimijoiden omistajuutta sekä kykyä kehittää ja soveltaa ratkaisuja omissa konteksteissaan.

Olemme edistäneet omistajuutta ja paikallista johtajuutta välillisesti myös **tapahtumien ja viestinnän kautta**, tuomalla globaalin enemmistön toimijoita esiin suomalaisissa konteksteissa. Maailma kylässä -festivaali, globaalikasvatuksen tilaisuudet ja Maailman Kuvalehden sisällöt ovat tar-

jonneet tilaa kumppaneiden asiantuntijuudelle ja kokemuksille. Esimerkiksi kansainväliset puhujat, kumppanijärjestöt ja paikalliset yhteisöjen edustajat ovat olleet aktiivisia sisällöntuottajia.

Organisaationa olemme pyrkineet vallansiirtoon muun muassa toteuttamalla DEI-arvion ja perustamalla uuden ohjelmatukihakemuksemme suunnittelua varten sparrausryhmän, johon osallistui kumppaneitamme Ghanasta, Intiasta ja Ugandasta.

Samanaikaisesti olemme ohjelmakauden aikana tunnistaneet omistajuuden varmistamisen ja paikallisesti johdetun kehityksen toteuttamisen haasteet. Fingon työ on pääosin välillistä, mikä tarkoittaa, että suorat vaikutukset globaalin enemmistön maiden kansalaisjärjestöjen toimintaan syntyvät usein jäsenten työn kautta. Tämä asettaa rajoitteita sille, millä tavoin voimme toteuttaa vallansiirtoa omassa toiminnassamme, ja roolimme jäsentemme kattojärjestönä korostuu. On olennaista tunnistaa, että pohjoisten järjestöjen rooli on edelleen globaalissa solidaarisuudessa merkittävä, mutta lisäarvo tulee määritellä suhteessa globaalin enemmistön toimijoiden ja kumppaneiden osaamiseen ja tarpeisiin. Vallansiirto edellyttääkin, että pohjoiset järjestöt käyvät kriittisen keskustelun omasta roolistaan ja toimintatavoistaan ja niiden mahdollisesta uudelleenmäärittelystä globaalissa solidaarisuudessa.

Vallansiirron vahvistuminen on ohjelmakaudella näkynyt erityisesti oman ja jäsentemme tiedon vahvistumisena, ajattelutapana ja käytäntöinä, jotka näkyvät yhteiskehittämisessä, kumppanuuksien rakentamisessa sekä ymmärryksenä siitä, keillä on tilaa, ääni ja vaikutusvaltaa.

Miten ohjelma on kontribuoinut Suomen laajemman poliittisen agendan edistämiseen

OHJELMAMME KIINNITTYY Agenda 2030:een ja Suomen kehityspoliittisiin sekä läpileikkaaviin tavoitteisiin, jotka näkyvät kaikissa ohjelman osa-alueissa. Painotamme transformatiivisten muutosten tarvetta erityisesti eriarvoisuuden vähentämiseksi. Ohjelman pitkän aikavälin tavoitteena on tukea kehittyvien maiden kansalaisyhteiskuntia, näin kontribuoiden vahvasti rauhanomaisiin ja demokraattisiin yhteiskuntiin (SDG 16). Lisäksi vaikuttamistyö tukee kestävän kehityksen tavoitteita eriarvoisuuden vähentäminen (SDG 10), naisten ja tyttöjen aseman vahvistaminen (SDG 5), koulutus (SDG 4), ilmastonmuutos ja luonnonvarat (SDG 13, 14 ja 15) sekä yhteistyö ja kumppanuudet (SDG 17). Powerbank- ja Shared Actions -toiminta ovat puolestaan vahvistaneet erityisesti kestävän talouden, ihmisarvoisen työn ja kumppanuuksien edellytyksiä (SDG 8 ja 17).

Fingo on toiminut aktiivisena vaikuttajana Agenda 2030:n toimeenpanon kirittämiseksi Suomessa lisäämällä päättäjien, virkahenkilöiden ja muiden sidosryhmien ymmärrystä kestävän kehityksen toteuttamisesta oikeudenmukaisesti, ihmisoikeusperustaisesti ja ketään ei jätetä jälkeen -periaatteen mukaisesti. Samalla olemme edistäneet eri toimijoiden, kuten järjestöjen, tutkimuslaitosten, yritysten ja julkisen sektorin sitoutumista kestävän kehityksen tavoitteisiin ja kannustaneet niitä vahvempaan vastuunkantoon. Tapahtumamme, mediamme, viestintämme ja globaalin kansalaiskasvatuksen toimet ovat lisänneet kansalaisten ymmärrystä kestävästä kehityksestä, linjassa tavoitteen 4.7. kanssa. Vuonna 2025 erityisessä roolissa oli Suomen virallisen Agenda 2030 -maaraportin esittely YK:n korkean tason poliittisessa foorumissa. Koordinoimme kansalaisjärjestöjen näkemyksiä tähän raporttiin.

Vaikuttamistyöllämme vaikutimme osaltamme siihen, että selontekoja koskevassa poliittisessa keskustelussa korostettiin Suomen sitoutumista kestävän kehityksen pitkän aikavälin tavoitteisiin ja kansalaisyhteiskunnan merkitystä niiden edistämisessä.

Olemme vaikuttaneet sen puolesta, että ihmisoikeuskysymykset, erityisesti tasa-arvo ja osallistumisoikeudet, huomioitaisiin keskeisissä kansainvälisissä prosesseissa. Tuottamamme politiikkamuistiot ja analyysit tukivat suomalaisten päättäjien osallistumista YK:n sosiaalisen kehityksen huippukokoukseen, ja niissä korostettiin ihmisoikeusperustaisuutta sekä sukupuolten tasa-arvoa. Sosiaalisen median sisällöt (esim. liittyen Kongon konfliktiin) nostivat esiin ihmisoikeusrikkomuksia ja laajensivat keskustelua unohdetuista kriiseistä. Viestinnän ja mediavaikuttamisen kautta nostimme esiin ihmisoikeuskysymyksiä esimerkiksi ilmastopolitiikassa, kehitysrahoituksessa ja yritysvastuussa.

Eriarvoisuuden vähentäminen oli keskiössä kehityspoliittisessa vaikuttamisessa. Tuotimme päättäjille tietoa ja suosituksia esimerkiksi kehitysrahoituksesta, ilmastopolitiikasta ja kansainvälisestä taloudesta sekä pyrimme siihen, että resursseja kohdennetaan eriarvoisuuden vähentämiseen ja haavoittuvimpien ryhmien tukemiseen.

Kansalaisyhteiskunnan, erityisesti globaalin enemmistön toimijoiden, osallistuminen vahvistui, mikä on keskeinen keino eriarvoisuuden vähentämisessä. Toimme kumppanien kokemuksia ja näkemyksiä suoraan politiikkaprosesseihin, tilaisuuksiin ja viestintään, mikä vahvisti heidän vaikutusmahdollisuuksiaan.

Lisäksi vahvistimme järjestöjen kykyä toimia eriarvoisuuden vähentämiseksi. Järjestöt osallistuivat yhteiseen vaikuttamiseen ja kampanjoihin ja niiden osaamista vahvistettiin esimerkiksi rahoituksen, vaikuttamisen ja kumppanuuksien osalta. Yhteistyöverkostot tukivat tiedon jakamista ja yhteisten ratkaisujen kehittämistä.

Käsittelimme eriarvoisuutta myös läpileikkaavana teemana muissa kokonaisuuksissa: ilmastotyössä korostimme ilmasto-oikeudenmukaisuutta, tasa-arvotyössä nostimme esiin sukupuolten välistä eriarvoisuutta ja vaikuttamistyössä ja viestinässä painotimme syrjittyjen ryhmien asemaa. Fingon viestintä ja tapahtumat lisäsivät ymmärrystä eriarvoisuudesta ja sen globaaleista yhteyksistä ja toivat esiin erityisesti globaalin enemmistön maiden näkökulmia ja kokemuksia.

Nostimme sukupuolten tasa-arvoa ja seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia (SRHR) esiin kansainvälisissä prosesseissa. Tuotimme politiikkamuistioita ja analyyseja erityisesti YK:n sosiaalisen kehityksen huippukokouksen valmisteluun sekä muihin prosesseihin, joissa tasa-arvo oli keskeinen teema. Näitä näkemyksiä hyödynnettiin suomalaisten päättäjien valmistelussa ja puheenvuoroissa. Vaikutimme osaltamme myös siihen, että Suomi tuki kansalaisyhteiskunnan tasa-arvoa koskevaa aloitetta kansainvälisessä päätöksenteossa.

Työmme tuki tasa-arvoa edistävien järjestöjen toimintaa ja osallistumista. Edistimme tasa-arvoa päättäjätapaamisissa, lausunnoissa, politiikkamuistioissa ja viestinnässä, tuimme järjestöjä osallistumaan yhteiseen vaikuttamiseen ja kampanjoihin ja osallistuimme yhteistyöhön tasa-arvotoimijoiden verkostoissa.

Nostimme teemaa esiin mediassa, tapahtumissa ja kampanjoissa. Osallistuimme julkisiin tapahtumiin, kuten naistenpäivään liittyviin tilaisuuksiin ja mobilisointiin, ja tuotimme sisältöjä, joissa käsiteltiin globaaleja tasa-arvokysymyksiä ja niiden yhteyksiä kehitykseen. Integroimme tasa-arvon läpileikkaavasti muihin teemoihin, kuten ilmastokysymyksiin ja kehityspolitiikkaan. Tämä näkyi esimerkiksi siinä, että ilmastotyössä huomioitiin sukupuolinäkökulma ja tasa-arvo oli osa laajempia politiikkasuosituksia ja analyysiä.

Teimme ilmastopolitiikkaa koskevaa vaikuttamistyötä sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Tuotimme päättäjille tietoa ja politiikkasuosituksia, joissa korostettiin Pariisin sopimuksen tavoitteita, ilmasto-oikeudenmukaisuutta sekä erityisesti globaalin enemmistön asemaa ilmastopolitiikassa. Näitä näkemyksiä toimme esiin päättäjätapaamisissa, lausunnoissa, mediassa ja kansainvälisissä prosesseissa. Koordinoimme järjestöjen yhteistä vaikuttamista ilmastopolitiikassa, erityisesti YK:n ilmastokokouksen (COP30) yhteydessä. Järjestöt toimivat yhdessä yhteisten viestien, tapaamisten ja viestinnän kautta, mikä vahvisti kansalaisyhteiskunnan ääntä ilmastokysymyksissä.

Ilmastorahoitus oli keskeinen painopiste. Korostimme tarvetta lisätä sopeutumiseen ja menetysten ja vahinkojen korvaamiseen (loss and damage) kohdistuvaa rahoitusta, toimme esille vaihtoehtoisia ratkaisuja rahoituksen vahvistamiseksi ja vaikutimme sen puolesta, että ilmastorahoitus nähtäisiin osana oikeudenmukaista globaalia kehitystä.

Toimme systemaattisesti globaalin enemmistön toimijoiden näkemyksiä mukaan ilmastokeskusteluun. Vuonna 2025 kumppanijärjestöjen asiantuntijat osallistuivat Fingon tilaisuuksiin ja keskusteluihin. Heidän kokemuksensa ilmastonmuutoksen vaikutuksista (esim. sopeutuminen, loss and damage) tuotiin osaksi suomalaista ja kansainvälistä keskustelua ja hyödynsimme heidän näkemyksiään myös politiikkasuosituksissa. Tämä vahvisti erityisesti niiden toimijoiden asemaa, jotka ovat ilmastonmuutoksen vaikutuksille kaikkein haavoittuvimpia. Työmme edisti myös järjestöjen osaamista ja kykyä huomioida ilmastonmuutos omassa toiminnassaan. Koordinoimme myös työ-

ryhmiä ja vertaisoppimistilaisuuksia ilmastoteemoista sekä laajensimme yhteistyötä ympäristö- ja ilmastojärjestöjen kanssa.

Ilmastoteemat olivat näkyvästi esillä myös viestinnässämme. Osallistuimme mediakeskusteluun ilmastopolitiikasta, tuotimme sisältöä, joka yhdisti ilmastonmuutoksen vaikutukset ihmisoikeuksiin ja eriarvoisuuteen ja toimme esiin ilmastokriisin vaikutuksia globaalin enemmistön maissa.

Budjettiriiheen liittyvässä vaikuttamiskampanjassamme oli mukana useita vammaisjärjestöjä, ja kampanjaan osallistui myös globaalin enemmistön maiden vammaisjärjestöjä. Heidän viestinsä välittyivät suoraan osaksi yhteistä viestintää ja vaikuttamista.

Huomioimme vammaisinkluusion myös verkostoissa ja yhteistyörakenteissa. Työryhmissä ja verkostoissa oli mukana vammaisjärjestöjen asiantuntijoita, ja hyödynsimme heidän näkemyksiään osana vaikuttamistyötä ja politiikkasuosituksia.

Vammaisinkluusio oli mukana myös vaikuttamistyön sisällöissä. Toimme teemaa esiin päättäjätapaamisissa ja lausunnoissa osana laajempia keskusteluja ihmisoikeuksista, eriarvoisuudesta ja kehityspolitiikasta. Vammaisjärjestöjen näkökulmat sisältyivät myös siihen tietoon ja analyysiin, jota välitimme päättäjille ja sidosryhmille.

Viestinnän ja tapahtumien kautta vammaisinkluusio kytkeytyi osaksi laajempaa keskustelua yhdenvertaisuudesta ja globaalista oikeudenmukaisuudesta. Fingon tapahtumat, kampanjat ja mediatyö loivat tilaa käsitellä vammaisten henkilöiden oikeuksia osana kestävää kehitystä ja kansalaisyhteiskunnan roolia.

Olemme lisäksi panostaneet vammaisinkluusioon ja sukupuolten väliseen tasa-arvoon Powerbankin koulutusten ja kokeilujen kautta.

Ohjelman hallinto

HALLINNON MUUTOKSET JA KEHITTÄMISTOIMET

Teimme yhdenvertaisuusselvityksen yhdessä ulkopuolisen kumppanin kanssa. Selvitys kartoitti yhdenvertaisuuden vahvuuksia ja kehityskohteita Fingon arjessa, prosesseissa ja henkilöstön kokemuksissa sekä arvioi Fingon osaamista, kyvykkyyksiä ja valmiutta edistää yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti jatkossa. DEI-työ jatkuu vuonna 2026.

Uusi toiminnanjohtaja aloitti tehtävässään toukokuussa. Taloushallinnon asiantuntija aloitti tehtävässään vuoden alussa.

Taloushallinnon palveluntarjoajan palveluissa tapahtuneet muutokset yhdessä taloushallinnon tehtävien uudelleenjärjestelyn kanssa johtivat siihen, että vuonna 2025 budjetinseurannassa oli tavallista enemmän haasteita.

MUUTOKSET JA KEHITTÄMISTOIMET OHJELMAN HENKILÖSTÖSSÄ

Vuoden 2025 lopussa henkilökuntaamme kuului 37 työntekijää, joista 1 oli työ- tai perhevapaalla. Miesten osuus henkilöstöstä oli 11 %. Vuoden aikana Fingossa työskenteli kaikkiaan 46 työntekijää ja nettovaihtuvuus oli 5. Henkilöstön keski-ikä oli 44 vuotta.

Vuoden aikana teimme 7 rekrytointia. Avoimeen hakuun julkaistiin toiminnanjohtajan sekä Maailma kylässä-festivaalin harjoittelijoiden ja vaikuttamisviestinnän, jäsensuhde- ja globaalikasvatustyön ja oppimistoiminnan harjoittelijoiden tehtävät. Avoimiin hakuihin saimme 191 hakemusta. Hakijoiden sukupuolijakaumaa ei enää tilastoida, koska siirryimme käyttämään anonyymiä rekrytointia.

Lakisääteinen tasa-arvopalkkavertailu tehdään Fingossa vuosittain. Johtajien palkat eivät sisälly tähän vertailuun, eikä vertailussa huomioida tehtävien vaativuusryhmäeroja. Heinäkuussa 2025 miesten (3 hlöä) keskiarvopalkka oli 1,8 % kaikkien Fingon palkkausjärjestelmän piiriin kuuluvien keskiarvopalkkaa korkeampi ja naisten (26 hlöä) keskiarvopalkka oli 1,7 % keskiarvopalkkaa alhaisempi.

Seuraamme työntekijäkokemusta SIQNI-kyselyllä, jonka tavoitteena on tunnistaa vahvuuksiamme ja kehittämiskohteitamme. Henkilökunnan kokonaistyytyväisyys työpaikkaansa oli 76 % ja vastausaktiivisuus 91 %.

Kyselyn mukaan fingolaisille työssä merkityksellisimpiä asioita tärkeysjärjestyksessä olivat (suluissa arvio toteutumisesta työpaikalla (2025/2024 lopussa).

1. Organisaation innostava päämäärä ja tavoite (50/44)
2. Mielekkäät työtehtävät (47/52)
3. Vaikutusmahdollisuudet omaan työhön ja työympäristöön (43/63)
4. Organisaation edustama arvomaailma (40/44)
5. Luotettava ja kyvykäs johto (33/26)
6. Työpaikan vahva yhteishenki (33/37)
7. Vapaus tehdä töitä ajasta ja paikasta riippumatta (33/30)
8. Työympäristö, jossa voi olla oma itsensä (30/30)
9. Mahdollisuus tehdä päätöksiä itsenäisesti (27/11)
10. Työn ja vapaa-ajan tasapaino (20/22)

Johtamisen suhteen henkilöstökyselyssä näkyy positiivinen muutos. Työtyytyväisyyskyselyssä kehittämiskohteiksi nousivat etenkin päätöksenteon ja toimintamallin kehittämistarpeet.

OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Järjestimme koulutusta koko henkilökunnalle ihmisoikeusperustaisesta lähestymistavasta sekä tietoturvasta. Lisäksi henkilökunnan jäsenet toteuttivat useita vertaisoppimistilaisuuksia ajankohtaisista aiheista, kuten tekoälystä, vallansiirrosta ja antirasismista. Osaamisen kehittämissuunnitelman päivittäminen ei edennyt suunnitellusti, sillä tämän työn johtamiseen ei pystytty varaamaan riittävästi resursseja.

Taloushallinto ja talousarvion toteutuminen

FINGON TILINPÄÄTÖS

Fingon varsinaisen toiminnan kulut vuodelta 2025 olivat 4 106 699,48 euroa. Henkilöstökulujen osuus tästä oli 2 443 071,87 euroa (59 %). Kokonaiskulut kasvoivat vuoteen 2024 verrattuna 9 % avustuksilla rahoitetun toiminnan volyymin kasvaessa.

Varsinaisesta toiminnasta kertyi 482 562,79 euroa tuottoja. Tuotot pysyivät edellisen vuoden tasolla. Suurin tulonlähde oli Maailma kylässä -festivaali. Fingon oma varainhankinta koostui jäsenmaksutuotoista, joita saimme 60 045 euroa sekä korkotuotoista kertyneistä 34 881,30 eurosta. Avustuksia käytettiin tilikaudella yhteensä 3 556 972,80 euroa.

Tilikauden tulos oli 26 718,49 euroa ylijäämäinen. Ylijäämä muodostui jäsenmaksuista sekä korkotuotoista ja pieneni vuoteen 2024 verrattuna korkotason laskun myötä. Tilikauden ylijäämä vahvistaa Fingon omaa pääomaa ja siten järjestön tulevaa toimintakykyä.

OHJELMAN KOKONAISKULUT JA OMARAHOITUS

Ulkoministeriön rahoittaman ohjelman kokonaiskulut kasvoivat 5 % vuoteen 2024 verrattuna ja olivat 3 811 994 euroa. Henkilöstökuluja tästä oli 2 101 689 euroa. Viestintään ja vaikuttamistyöhön liittyvät kulut olivat 2 239 587 euroa, PMEL-toiminnan kulut 343 433 euroa, hallintokulut 650 302 euroa ja muut ohjelman kulut 578 672 euroa. Ulkoministeriön ohjelmatukea käytettiin tilikauden aikana 3 320 866 euroa.

Ohjelman toiminnoista kertyi 491 127,96 euroa omarahoitusta, joka vastaa 12,88 % ohjelman raportoitavista kokonaiskuluista. Omarahoitus kertyi Maailma kylässä -festivaalilta (333 181 euroa), Maailman Kuvalehdestä (111 812 euroa), oppimistoiminnasta (17 072 euroa), muista tuotoista (11 385 euroa) sekä korkotuotoista (17 677 euroa).

Vuodelle 2025 myönnetystä avustuksesta käyttämättä jäi 283 204,21 euroa, joka siirtyy käytettäväksi vuoden 2026 aikana.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Ministeriön hyväksymä päivitetty vuosibudjetti toteutui 98-prosenttisesti. Toimintakulubudjetti toteutui 93-prosenttisesti, henkilöstökulubudjetin toteuma oli 102%. Henkilöstökulut ovat kasvaneet hieman henkilöstörakenteen muutosten (mm. kasvaneet lomakertymät) seurauksena. Omarahoitusta kertyi ennakoitua enemmän, 491 127,96 euroa. Omarahoitusosuus oli 12,88 %. Hallintokulujen osuus oli 650 302 euroa, mikä muodostaa 17 % toiminnan kokonaiskuluista.

Ohjelmatavoite 1 (Suomen ja EUn vastuunkantajan rooli) toteutui 101-prosenttisesti. Kansalaisyhteiskuntatempausta ei toteutettu suunnitellussa mittakaavassa, mutta ohjelmatavoitteen henkilöstökulut ovat kasvaneet hieman henkilöstörakenteen muutosten (mm. kasvaneet lomakertymät) seurauksena.

Ohjelmatavoitteen 2 (Suomalaisten järjestöjen valmiudet ovat vahvistuneet) budjetti toteutui 83-prosenttisesti. Tavoite 2:n osalta kaikkia suunniteltuja lisätoimintoja oppimisen ja yritysyhteistyön saralla, kuten oppimisen kehittämistyötä, ei ollut mahdollista toteuttaa suunnitellussa mittakaavassa henkilöstöresurssien niukkuuden vuoksi. Budjetoinnissa löytyi loppuvuodesta virhe niin oppimistoiminnan (2.1) kuin digitalisaation (2.2.) osalta.

Ohjelmatavoite 3 (Kansalaisten sitoutuminen kestävään kehitykseen) toteutui 105-prosenttisesti. Ohjelmatavoitteen budjetti ylittyi jonkun verran,

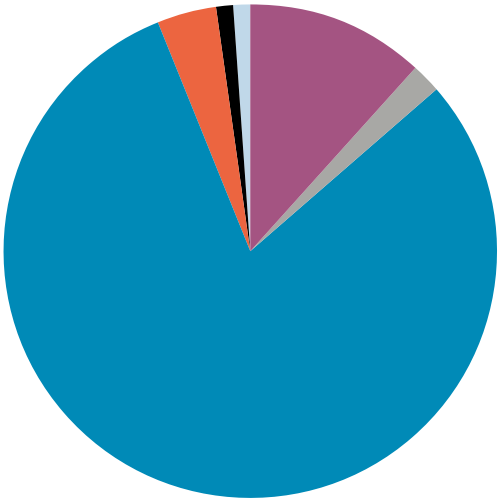
erityisesti Maailma kylässä -festivaaliin ja Maailman Kuvalehteen liittyvien lisätarpeiden vuoksi. Maailman Kuvalehden tuottobudjetti oli ennakoitua suurempi tilausten jaksotuksiin liittyvistä syistä ja lehdellä oli ennakoitua suurempia tarpeita freelancereiden palveluille. Maailma kylässä -festivaalin osalta tuottobudjetin seurannassa oli päällekkäisyyksiä, jotka johtivat väärään käsitykseen käytössä olevasta budjetista.

Ohjelmakokonaisuus 4 (Organisaation jatkuva uudistuminen) toteutui 93-prosenttisesti. Jotkin loppuvuoden yhteisistä suunnitteluprosesseista, käännöksistä ja taitoista viivästyivät tai peruuntuivat rahoitustilanteeseen liittyvien työpiikkien ja resurssien puutteen vuoksi. Johtamiseen liittyvät ennakoidut konsulttitarpeet eivät toteutuneet. Taloushallinnon kehittämistyötä ei ehditty tehdä toivotussa mittakaavassa, ja CGC-hankkeen epäsuorat kulut pienensivät hallinnon kuluja. Rahoitustoiminnan tuotot olivat ennakoitua suuremmat.

KUSTANNUSTEHOKKUUDEN ARVIOINTI JA KEHITTYMINEN

Vuonna 2025 ei tehty erityisiä kustannustehokkuutta vahvistavia toimenpiteitä. Selvitimme toimiston käyttöastetta ja lähdimme kartoittamaan edullisempaan toimitilaan muuttamista, mutta näiden toimien seuraukset näkyvät vasta tulevina vuosina.

Kuva 2: rahoituksen jakauma 2025



TUOTOT	SUMMA (T€)	
Tuotot toiminnasta	483	12 %
Oma varainhankinta	95	2 %
Ulkoministeriö	3 329	81 %
EU DEAR	151	4 %
Sitra	42	1 %
Helsingin kaupunki	35	1 %
Yhteensä	**4 135**	**100 %**

Löydä asiantuntijasi:
fingo.fi/yhteystiedot

Katso ketkä kaikki
ovat Fingon jäseniä:
fingo.fi/jasenet

Olemme noin 240 kansalais-järjestön kattojärjestö. Teemme töitä, jotta maailma olisi reilumpi. Ihan kaikille.

fingo

Suomalaiset kehitysjärjestöt
Finnish Development NGOs Fingo ry